

V I E N Y B Ė

70-ū M. 36 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1956 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 21 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 c

AMERIKA IR SOVIETŲ SAJUNGA NENORI KARIAUTI DĖL SUEZO

DABAR

Marsui priartėjus
Smilgos ir samanos
Allen J. Ellender

Šio mėnesio pradžioje Marsas, kaip žinoma, tebuvo 35 milijonus mylių nuo mūsų planetos.

Tai netoli, palyginus su bilijonais šviesmečių, skiriančių mūsų planetą nuo kitų erdvės sviedinių, nepriklausančių mūsų saulės šeimynai.

Reikia žinoti, kad be saulės, kurios spinduliai mus pasiekia per septynias minutes, visatos erdvėse yra daugiau ir žymiai didesnių saulių, negu mūsų su savo planetomis.

Na, bet grįžkime prie Marso, kurį daugelio šalių astronomai dabar taip atsidėję tyrinėja.

Mat, yra klausimų, kuriuos astronomai šį kartą, Marsui priartėjus prie žemės, norėtų išspręsti.

Svarbiausia, ar Marsas yra gyvenimas?

Mat, nesinori tikėti, kad saulė teiktų gyvybę tik vienai mūsų planetai. Nejaugi mūsų žemė suktųsi negyvybės jūroje?

Šie ir panašūs klausimai mokslininkų galvas kvaršina jau seniai. Bet tik dabar, technikos priemonės tobulėjant, drąsiau ryžtamasi juos spręsti.

Iki šiol tik Amerikos laivyno tyrinėjimų laboratorija tepranešė apie radijo bangas, pirmąsyk gautas iš Marso.

Bet tai nėra Marso gyventojų pranešimai, nes tokios bangos gaunamos ir iš kitų planetų, pavyzdžiui, iš Veneros ir Jupiterio.

Atseit, Marsas yra trečioji planeta, kurios radijo bangos pasiekia mūsų mokslininkų ausis, arba, tiksliau tariant, tam tikslui įrengtas antenas.

Astronomai nelaukia Marso gyventojų pranešimų arba signalų, nes jie tebemanoma, kad toje planetoje nėra kitokios gyvybės, kaip tik smilgos ir samanos.

Todėl, jų manymu, ir tie Marso kanalai, kuriuos vienas italų astronomas pabrėžė pračio amžiaus pabaigoje, yra tik optinė iliuzija arba iškreiptas tikrovės pajautimas.

Nežiūrint to, astronomai visose pasaulio dalyse tebetyrinėja tą rausvą erdvės kamuolį, kurį senovės romėnai pavadino savo karo dievo vardu.

Palauksime jų galutinių pranešimų apie tą mūsų planetos kaimyną.

Tuo labiau, kad ir mokslininkų nuomonės šiais erdvės klausimais toli gražu nevienodos.

Allen J. Ellender, demokratų senatorius iš Louisianos, yra vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip nereikia atstovauti Amerikos.

Keliaudamas po Tarybų Sąjungą ir Aziją, senatorius prišnekėjo tiek daug visokių niekų, kad vienas Filipinų laikraštis tiesiog ėmė ir parašė:

„Laimė, šis beprotis neapsibuvo ilgiau Maniloje...“

Pavyzdžiui, senatorius Ellender turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su Tarybų Sąjungos komunistų partijos vadu Chruščiovu. Na, ir ką gi jis po to pasikalbėjimo pareiškė spaudos atstovams? Jo manymu, Amerika turėtų „pirkti“ Maskvos siūlomą taikingo sugyvenimo politiką...

Tiesa, senatorius Ellender nepasako, kokia kaina Jungtinės Valstybės turėtų pirkti tą politiką.

Nesunku dasiprotėti. Palikime Tarybų Sąjungai viską, ką ji anais Stalino laikais pasigrobė: Pabaltijo valstybes, satelitus ir t. t.

Iš tikrųjų, būtų geriau, kad senatorius greičiau grįžtų namo.

Juozas Tylicius

— Kieno ėjimas?

Prie stalo kortuoja Mollet, Edenas ir Nasseris. Dulles laikosi nuošaly.

Konfliktas dėl Suezos tebėra aliarmuojantis ir daug kas klausia, ar Suezas netaps antruoju Dancigu, ar nebus priežastimi naujojo pasaulinio karo?

Nežiūrint kaip padėtis yra rimta, karo pavojaus nėra. Štai kodėl.

Prancūzija, nors grąšina, tikrumoje karo vengia. Tačiau jai sunku kapituliuoti prieš Nasserį, nes šį kartą kalba eina ne vien tik apie Suezos kanalą, bet Nasserio nušalinimą, kurio asmenyje įžiūri arabų Hitlerį, užsibrėžusį sau tikslą suvienyti po savo valdžia visą arabų pasaulį, kaip anas bandė suvienyti arijus. Prancūzai sako, jei Nasserius bus paliktos laisvos rankos, milijonams prancūzams teks pasitraukti iš šiaurės Afrikos, kartu tai būtų galas Tuniso ir Maroko nepriklausomybėms. Štai kaip prancūzų vyriausybės pirmininkas socialistas Guy Mollet pasidarė „kolonizmo“ advokatu.

Jis sako, jei pirmomis dienomis Nasserius būtų buvęs parodytas didesnis pasipriešinimas, nebūtų iki to pricita. Bet Amerika patarinėjo anglams ir prancūzams nesiimti jėgos. Jei prancūzams ir anglams Suezas yra gyvybinis klausimas, Amerikai jis mažai ką reiškia ir dėl jo ji nesirošia kariauti.

Tam yra dvi priežastys.

Pirmoji — norima išvengti bet kokio karo rinkiminius metais. Jei 1952 metais Eisenhoweris buvo išrinktas prezidentu po šūkiu „Taika Koreijoje“, šiandien republikonai me-

VIENYBĖS KORESPONDENTO PARYŽIUJE

tasi į rinkiminę kampaniją po šūkiu „Taika ir gerbūvis“.

Antroji priežastis, kuri bus bene svarbiausia, kodėl Amerika nenori kariškai įsikišti į Suezos konfliktą, tai tikėjimas, kad sovietai neįkels savo kojos į Vidurinius Rytus tol, kol Amerika pasiliks nuošaly.

Nežiūrint viso atodrečio tarp Sovietų Sąjungos ir Amerikos, Washingtonas dar neužmiršo, kad komunizmas pasilieka svarbiausiu pavojumi taikai. Puolant Nasserį, rizikuojama arabų pasaulį pastumti į sovietų glėbį.

Amerika per ilgus metus kūrė savo politiką Viduržemio jūros pakraščiuose, sukurdama nemažai pinigų, stengdamasi sukurti režimus, kurie sugebėtų priešintis komunizmui. Tačiau, kad galima būtų priešintis, reikia, kad tie režimai būtų stiprūs, daugiau ar mažiau diktatūriniai.

Papūtus dabar karo vėjui Artimuose ir Viduriniuose Rytuose, visa amerikiečių politinė konstrukcija sugriūtų kaip kortų namelis.

Kaip į viską žiūri Nasseris? Jo svajonė paimti į savo rankas vakarų ekonomijos arteriją ir tapti visagaliu viešpačiu Viduržemio pajūrio, kuris britų imperijai yra švelniausia kūno dalimi, galės išsiblaškyti ir jis turės atsisakyti nuo vilties tapti ne nauju Ataturku, bet Egipto imperijos faraonu.

Nasseris žino, kad kapituliuodamas prieš vakariečius, kartu

jis save pasmerks, nes liaudis apimta nacionalizmo karštingos nusigrįš nuo jo ir nedovanos jam už suvedžiojimą.

Vadinasi, naujo maršandavimoro ribos tarp vakariečių ir Egipto yra labai ribotos.

Bet nėra jau taip puiki padėtis ir vakariečių pusėje. Jei prancūzai, išskyrus komunistus, vieningi Egipto klausimu, anglų visuomenė yra susiskaldžiusi. Darbiečių unijos priešingos jėgos panaudojimui, nes bijo, kad Artimieji Rytai nepavirstų į milžinišką Kiprą ir Anglijai netektų vesti ilgo ir brangaus karo, kas atsiliėtų į darbininkų gyvenimą Anglijoje. Toks anglų darbiečių nerūžtingumas apsunkena prancūzų socialistinės vyriausybės padėtį ir gali atsitikti, kad Guy Mollet turės užleisti vietą centro ar labiau dešinės vyriausybei ir tokiu būdu sugriūtų socialistų svajonės Europoje išplėsti socialistinį režimą.

Tačiau šiame visame reikale svarbiausias klausimas yra, ką darys sovietai? Ar jie sutiks, kad Nasseris kapituliuotų prieš vakariečius, ar priešingai, nesibijos įsivelti į karą?

Lygiai kaip Amerika, Sovietų Sąjunga nenori karo. Beveik yra tikras dalykas, kad joku atveju, net jei būtų pricita iki tragiško momento, sovietai kariškai neįsikiš į Suezos konfliktą tol, kol amerikiečiai bus nuošaly. Chruščiovas ir jo draugai Kremliuje vengia sukelti didesnę „pasiaiškirimą“ su vakarais, nebūdami tikri jį laimėsia.

(Nukelta į 4 psl.)

LAIŠKAI

POLITINIŲ PARTIJŲ PLATFORMŲ REIKALU

Demokratų partijos platforma kaltina republikonus nelaimingoms komunisto aukoms sulaužtais pažadais ir priduria, kad demokratų vadai niekad nepripažino priverstinę Lietuvą, Latvijos ir Estijos prijungimą ir kad jie darys spaudimą už tuose kraštuose laisvų ir teisingų rinkimų pravedimą, kaip tai nustato Atlanto Čarteris ir kiti įpareigojantys pažadai.

Palyginant demokratų ir republikonų partijų rekordus, visų pirma yra patartina prisiminti, kad demokratų vadai pirmieji pripažino Sovietų Sąjungą ir kad tuo metu republikonų vadai priešinosi tokiam pripažinimui. Demokratų vadai dalyvavo Jaltos konferencijoje, kur, atrodo, laisvų ir teisingų rinkimų reikalavimai įpareigojantys pažadai, kaip nustatyta Atlanto Čarteryje, buvo pamiršti. Republikonai sutinka, kad demokratų niekad nepripažino priverstinę Lietuvą, Latvijos ir Estijos prijungimo, bet to taip pat nepripažino ir republikonų vadai.

1952 m. republikonų partijos platforma užsienio reikalais buvo pavergtųjų tautų laisvinimas, o ne sovietų veržimosi aprubežiavimas. To užsimojimo daviniai per paskutinius tris su puse metų ir dabartinės administracijos nuopelnai yra sekančios: sustabdymas komunizmo vykdyto vieno po kito laisvų kraštų grobimo, Austrijos gautinas išlaisvinimas ir jos nepriklausomybės atstatymas, kovų Laose sustabdymas, kuris suteikė žmonėms galimybę išsaugoti bent pusę krašto ir pagaliau, taip svarbus amerikiečiams, karo Korejoje sustabdymas, kuris savo ruožtu sulaukė tolimesnes geriausių Amerikos vyrų aukas. Jie taip pat ir toliau teikė paramą laisvę mylinčioms tautoms ir rėmė Amerikos Balaš, kuris pastarasis teikia daug suraminimo ir paguodos už geležinės uždangos esantiems žmonėms. Jie priešinosi ir toliau yra pasižadę priešintis komunistinės Kinijos primimui į Jungtines Tautas.

Republikonų partijos užsienio reikalų platforma pasižada ir toliau siekti satelitinių ir kitų už geležinės uždangos esančių kraštų išlaisvinimo tais pačiais taktiškais ir taktiškais metodais, vartotais per

paskutinius tris su puse metų, kurių išdavoje buvo atsiectos aukščiau nurodytos pasekmės.

Wm. T. Kvetkas
Tautybių Komiteto narys
Wilkes-Barre, Ps.

IDEALUS LIETUVIO SPORTININKO TIPAS

Iš mūsų vyresnės kartos sportininkų, patekusių imigracijon, dauguma pasinėre kasdieniniuose įsikūrimo reikaluose visai nutoldami nuo jaunimo ir sporto organizacijų. Atrodo, svetima jiems pasidarė tai, ką praėity taip mėgo. Tačiau ne visiem tai galima taikyti. Štai šiomis dienomis sueina lygiai 30 metų, kai mūsų žymus ir mėgiamas sportininkas Bronius Keturakis pradėjo reikštis sporte kaip lengvaatletas ir iki šiai dienai pasiliko ištikimas sportui. Šiais metais jis švenčia ir savo 20 m. sporto laikraštinių jubiliejų.

Atstovaudamas sporto varžybose Kauno LFLS, vėliau Kauno „Grandies“ klubus, Keturakis reikšėsi vidurinėse bėgimo distancijose palaipsniui pereidamas į ėjimų kategoriją. Nepriklausomoje Lietuvoje ėjimo disciplina iš viso nebuvo gerai išvystyta ir lengvosios atletikos pirmenybėse nebuvo atstovaujamos. Keturakis, galima sakyti, buvo vienas pirmųjų, kuris išvystė tobulą ėjimo techniką ir populiarino tą šaką Lietuvoje.

Broniaus Keturakio nuopelnai lietuvių jaunimui ir Lietuvos sportui nesiriboja vien jo

atsiektais asmeniškais laimėjimais sporto, varžybose, jo nuveikti darbai ne vien chronometru matuojami. Jau vien savo sveika laikysena, pažiūrom į sportą, mokėjimu savo kasdieninį gyvenimą derinti su sporto idealais, siekimas dvasinės ir fizinės kūno harmonijos, sukūrė idealisto lietuvių sportininko tipą, kurio pavyzdžiu turėtų pasekti visi jaunieji sportininkai.

Sugebėjimas patraukti į save jaunimą ir mokėjimas metodiškai perduoti savo įgytas žinias kitiems, jį išskiria kaip autoritetinę trenerį ir instruktorių. Pagilinumui savo žinojimo, sekdamo nuolatos užsienio sporto spaudą bei literatūrą fizinio lavinimosi klausimais. Tą vispusišką patyrimą Keturakis vykusiai panaudodavo rašydamas aktualiais sporto klausimais spaudoje.

Atvykęs į Ameriką, Keturakis nepasidavė aukso stabui, o aukodamas brangų laiką ir nemažą dalį savo sunkiai uždirbtų pinigų, energingai dalyvauja organizaciniame JAV lietuvių sporto darbe. Jis buvo ilgametis FASK, mūsų sporto ir fizinio lavinimosi centro organo narys, šiuo metu to organo pirmininku.

Šių garbingų sukaktuvių proga, linkime Jubiliumui dar ilgus metus stovėti mūsų sportuojančio jaunimo priešaky.

A. Cenfeldas
Newark, N. J.

A. Andriuškevičius

Laikrodininkas ir Juvelyras
DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

NAMŲ STATYBOS IR TAISYMO DARBAI Labai žemomis kainomis

Mes statome naujus, bet taip pat taisome senus namus, kurie paskiau atrodo kaip nauji ir moderniškai. Mes atliekame visus - didellius ir mažus - darbus, susijusius su jūsų namo vidaus ir išorės remontu.

Mes taisome bei įrengiame: verandas, terasas, antruosius langus bei duris (storm windows), garažus, atikus, rūsius, virtuves bei maudynių kambarius, pašalname 'violations'.

NĖRA DARBO, KURIO MES NEGALĖTUME ATLIKI

A. NAUDUS GENERAL CONTRACTOR

366 ETNA STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: Midway 7-0528

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 SOUTH SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: PO 5-4110

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Juozas Tysliava
Editor and Publisher

Vyt. Gedgaudas
Managing Editor

Editorial and Business Office
412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EV 4-0862

Entered as Second Class Matter
Oct. 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$5.00
Other Countries \$6.00

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611

GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS BE ATSKIRO ATLYGINIMO.

KALBAME LIETUVIŠKAI

Siunčia dovanų sluntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus muitą.

Per pašlą gautų siuntinių sąskaitas išslyndame

**Per 24 valandas
Mes ne tik prižadame,
bet darome**

Siuntiniai atveina per 6-8 savaites. Oro keltu apie 10 dienų.
Prašome įsitikinti. Parašykite, mes pasiūsyms paruoštu
siuntinių katalogus ir informacijas.

MŪSŲ MICHIGAN FARM SŪRIS YRA PATS GERIAUSIAS JŪSŲ MALONUMUI IR SVEIKATAI

Jį galite pirkti ir valgyti su pilnu pasitikėjimu

Visos geresnės maisto krutuvės su pasididžiu apūpina jus su šiuo tikru lietuvišku sūriu. Apsaugokite save ir savo artimuosius... Neleiskite save perkaltėti, kad pirkumėt pakaitalą. Reikalaukite tik

MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame nuoširdžiai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės maisto krutuvėms, kad jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Jonas ir Angelina Andriuliai

Vieninteliai šio sūrio gamintojai, Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISIAUSKAS - 69-15 53rd Ave., Maspeth, N. Y. TW 4-8087.
VICTOR ABECUNAS - 351 Park St., New Britain, Conn. BA 3-1342
Mes pristatome sūrių įvairiems pobūviams

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVI!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAČIAI

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ
IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, šokius ar prakalbas -- Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

EVergreen 7-1123

Something about Election Day that makes everyone your friend. Folks you know and folks you never saw will stop you and joke and chat. All day long they'll be asking "Voted yet?" Be sure you can answer "Sure did!"

Vienybė

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
OVERSEAS CARGO CO.
Lietuvių Bendrovė
siunčia i Lietuvą (ir kitur) siuntinius su: angliškom vil. medžiagom, avalyne, vaistais, maistu, siuv. mašinom, dviračiais, laikrodžiais, akordeonais. (Siunčiama iš Anglijos per HASKOBĄ)

Bendrovė taip pat persiunčia i Lietuvą ir Jūsų pačių sudarytus ir mums pristatytus siuntinius (siunčiam ir oro paštu). Visi mokesčiai sumokami siuntėjo, gavėjas nieko nemoka. Pristatymas garantuojamas - Pilnas draudimas (siunčiama per Globe Travel Service).

Prašykite katalogų bei informacijų:
OVERSEAS CARGO CO.
2412 W. 47th Street
Chicago 32, Ill.
Tel. LA 3-5049, YA 7-4337
Siuntinių tarnyba 8 metai
S. P. JUODVALKIS

RAMUNES

Ramunų arbata visada yra gera gerti. Ramunų šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geria ma praktaviimui sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25.

Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, škorbutui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartiti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25.

Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm! Visą kartu gali gauti už prisijustus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

MIRUSIEJI BRIDGEPORTE

Bridgeporte plačiai žinomas Vincas Skirka mirė nuo širdies smūgio. Liko brolių ir seserų čia, kituose miestuose ir Lietuvoje.

Mirė viena iš stambesnių lietuviškų užėigų savininkų Andruškevičienė. Nors ji buvo gimusi Pensilvanijoje, tačiau lietuviybę palaikė šimtu nušimčiu. Užėigą paliko dukrai Florencijai.

Mirė Jonas Minelga, buvęs mašinistas, sulaukęs vos 42 metų amžiaus. Minelga buvo Amerikoje gimęs ir augęs, bet kalbėjo gerai lietuviškai. Be kitko, jo brolis Bronius yra Underwoode atsakomingas vedėjas (formanas).

Bridgeporte plačiai žinomas laidotuvių įstaigos vedėjas J. Romas mirė ir palaidotas rugsėjo 13 d. Laidotuvių įstaigą vadovauti pasiėmė sūnus Pranas (Frank Rhom).

Rugsėjo 15 d. palaidotas Leonas Radžvilas, 64 metų. Jis

paliko sūnų policininką, taip pat dukrą, kuri Bridgeporte yra pasižymėjusi dainininke.

Bėgimo rekordai

(Atkelta iš 5 psl.)

Londono ir York, 402 mylių, per 5 dienas ir 18 valandų. 1777 m. jis nubėgo 112 mylių per 24 valandas. Gi būdamas jau 57 amžiaus pagerino savo rekordą Londonas - York iki 5 dienų ir 15 valandų.

Kalbant apie bėgimus štai rusas Vladimir Kuts, praėjusią savaitę Maskvoj sumušė 10,000 metrų pasaulinį rekordą nubėgdamas per 28'30''4 (senasis rekordas vengro Iharos buvo 28'42''8).

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vincas Krėvė. MILŽINKA PIS. Iliustravo dail. Vladas Vi jeikis. Išleido „Tėviškėle“. Labai graži knygelė vaikams. Kai na tiktai 30 centų.

SIUNČIAM SIUNTINIAI I VISUS PASAULIO KRAŠTUS

R. W. EXPORT - IMPORT CO.

825 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. Tel. WA 3-2259

116 E. 7th Street, New York, N. Y. Tel. OR 7-6180
Siunčiama dėvėti ir nauji drabužiai, audeklai, avalynė, oda, vaistai ir kt. Įvairius daiktus galite pirkti vietoje. Tikslus ir ir skubus siuntinių pristatymas garantuojamas. Muitas ir kitos išlaidos apmokamos čia.

Įstaigos atidarytos nuo 9 ryto iki 8 v.v. Šešt. nuo 9 iki 5 v.v.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

CASINO TEATRAS

210 E. 86th ST., NEW YORK Tel. RE 4-0257 BU 8-0561

Nuo rugsėjo 21 iki 27

DREI MAEDEL'S VOM RHEIN

Gardy Granas - Angelika Meissner

Dvi kultūrinės filmos:

RICHARD WAGNER ir HELGOLAND

Naujausia vokiečių savaitinė apžvalga

DRABUŽIAI MŪŠŲ SANDELY PARDUODAMI TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE

GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS

REGAL MANOR CLOTHES

53 West 23 Street New York 10, N. Y.
ORegon 5-5090-1-2-3

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS • RESTORANAS

SALE VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKĀS, savininkas

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)

Tel. EV 2-9586

SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **3%** A YEAR

Compounded semi-annually January and July

Interest begins the FIRST day of the month on deposits made during the first 10 BUSINESS days of January and July, the first 5 BUSINESS days of April and October and the first 3 BUSINESS days of all other months when left until the end of the interest period.

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
IR DEKORATORIUS

Turįs 15 metų patyrimą ir apdraudą šioje srityje.

Darbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai

115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.
Telefonas: LA 5-4292

STEAMBOAT INN

ALMA KASMOČIŪTE, Vedeja

ĮVAIRIAUSI GERIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS

SALE VISOKIOMS PRAMOGOMS
Didelis ir gražus sodas piknikams

89-91 Steamboat Road, Great Neck, L. I.
Tel. Great Neck 2-1546, biznio Great Neck 2-3389, namų

PARCELS TO EUROPE

PARCELS TO LITHUANIA AND RUSSIA

Through the biggest Company on the American Continent

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.
Head Office:
TORONTO, ONT. CANADA, 535 QUEEN ST. W. Tel. EM 4-4025
Branches in USA:
NEW YORK CITY, N. Y. 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
PITTSBURGH, PA. 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
MINNEAPOLIS, MINN. 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway, Tel. FI 1272
NEWARK, N. J. 102 - 16th Ave., Tel. BI 2-6816
PHILADELPHIA, PA. 725 W. Girard Ave., Tel. ST 7-1422
CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH 1-5547
CHICAGO, ILL. 2314 W. Chicago Ave., Tel. BR 8-6780
and in 10 other cities of CANADA and USA.
Full guarantee for every parcel sent. Two weeks delivery.
Your relatives in the Old Country will receive the parcel absolutely free of charges
LARGEST COMPANY BECAUSE IT IS THE BEST!

Raštikio atsiminimai (2)

PREZIDENTAS IR GENEROLAS

Kariuomenės vadas gerbė Prezidentą, tačiau nesuprato vidaus politinės būklės.- Raštikis netikslus savo pasakojimuose.- Tiesa apie pulk. Skučo rolę 1934 m. sukilime.

Pagarba ir dėkingumas

„Mano santykiai su respublikos prezidentu buvo tik tarnybiniai“ — rašo Stasys Raštikis savo atsiminimų, iškilmingai pavadintuose „Kovosė del Lietuvos“, I tome. „Man prezidentūra ir ypač Respublikos Prezidentas buvo kažkas aukšta, kilnu, pilna pagarbos, kaip kažkokia šventovė“ — pareiškia jis toliau. Ir prezidentas buvęs apie jį geros nuomonės, tačiau vėliau visdelto atleidęs iš kariuomenės vado pareigų. Kodel? Todel, aiškina Raštikis, kad jo kariuomenės vado, autoritetas pradėjęs augti, o prezidento smukti. Tačiau eiga privedusi prie to „skilimo“ autoriaus Raštikio nera visai suprantamai išdestyta. Kartais atrodo, kad Raštikis nesusivokė Lietuvos vidaus politikoje. Ir tai ne vien delto, kad jam trūko kai kurių teorinių žinių apie valstybę, bet ir todėl, kad jis yra „pirmo mokinio“ tipas, kuris domisi tik jam pavestu uždaviniu, nesidairydamas į šalis.

Taip jau atsitiko, kad Lietuvoje karininkams teko politikuoti. Tai nera, kaip jau rašiau, ideali situacija, tačiau neišvengiama valstybės kūrimosi stadijoje. Pats Raštikis rašo, kad jis taip pat buvo nusivylęs Lietuvos parlamentarizmo pradžia: priešrinkiminė agitacija išėjusi iš bet kokio padarumo ribų. Bažnyčioje autorius girdėjęs agitacines kalbas, kuriose buvo skelbiama ne meile artimui, „bet neapykanta ir pyktis kitaip galvojančiam lietuviui ir net tokiam pat praktikuojančiam katalikui... Atrode, kad daugelis mūsų politikų buvo netekę ne tik sąžinės, bet ir garbės“ (202 psl.).

Savaime aišku, kad tokioje bukėje, kada vyriausybė ir seimas neturi autoriteto, politikams nesunku buvo sukurstyti sukilimą. Raštikis, kaip minėjau sukilime nedalyvavo, bet po sukilimo įkope į gen. štabo II sk. v-kus, nes buvęs viršininkas ir jo pavaduotojas naujai vyriausybei neatrode esą pakankamai patikimi. Ką po to daro autorius? Jis šalia tarnybos, atseit informacijų apie svetimas kariuomenes (iš spaudos) rinkimo, studijuoja veterinariją. Ir kai studijas baigia, svajoja apie veterinarijos gydytojo vietą kariuomenėje. Tačiau gen. Kubiliūnas jam siūlo važiuoti į Vokietiją, studijuoti karą mokslą, likti rikiuotes karininku. Raštikis sutinka, baigia mokslus ir Lietuvoje praktiškai ruošiasi divizijos vado vietai, tačiau 1934 m. sukilimas jį atveda į visos kariuomenės vadovybę.

Kodel įvyko 1934 m. sukilimas? Raštikis aiškina, kad tai buvęs krašto apsaugos ministro B. Giedraičio ir štabo v-k Kubiliūno asmeninių ir tarnybinių nesutikimo vaisius, bet de-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

q neduoda ir kartais mus informuoja visai klaidingai.

Plkį Skučas neišduoda

Pvz. autorius rašo, kad II divizijos vadas pulk. Skučas po sukilimo buvo išsiųstas karo atstovu į Maskvą, tačiau iš tikro Skučas sukilimo metu jau buvo Maskvoje. Mat, dar kokį pusmetį ar daugiau prieš sukilimą, vienas jau dabar miręs jaunesnis karininkas, turėjęs progos iškilinkyti Skučų namuose, tik prasitarė apie karininkų skučo planus, tikėdamasis į savo pusę patraukti ir patį divizijos vadą. Tačiau plk. Skučui sukilimo ideja pasirodė ne rimta ir kaip pats Raštikis, tuo laiku ejęs 5-to pėstininko plk. vado pareigas, rašo, plk. Skučas įsėjo pulko vadus budėti. Jis taip pat apie sukilimą įspėjo patį prezidentą, tačiau pulkų vadai (jų tarpe Raštikis), kurie apie sukilimą nieko nežinojo, ir gen. štabo v-kas Kubiliūnas, kuris turėjo ryšį su būsimais sukilėliais, net buvo jų vyr. kurstytojas, griežtai paneigė bent kokį sukilimo galimumą. Po to Skučas kaip „panikos kėlis“ negalėjo likti savo vietoje. Jis buvo iškeltas į Maskvą, iš kur sukilimui 1934 m. birželio 7 d. įvykus, buvo iššauktas atgalimui.

Žinoma, Skučas iš susidariusios jam nemalios padėties būtų galėjęs išsisukti išduodamas savo informatorių, tačiau tai padaryti, atrodo, jam neleido karininko garbės supratimas, nes juk didelė dauguma jaunesnių karininkų sukilimuose dalyvaudavo gera valia, neįieškodami kokios asmeninės naudos, bet viendelto, kad jiems atrodė, kad valdžia esanti per lėta. Iš

tikro, šiandien turbūt visi su tinkame, kad A. Smetonai nebuvo pasisekę sudaryti darbingo ministerių kabineto ir greitai laiku jo svarbiausias uždavinys buvo tik žiūrėti kaip išsilaukyti valdžioje. Pavojus jam grėsė ne iš kairės (demokratišnių grupių), bet iš kraštutinės dešinės jaunesnių karininkų ir jaunų tautininkų, pravardžiojamų voldemarininkais. Tokioje situacijoje prezidentas turėjo žiūrėti savo skiriamą valdininko patikimumo kaip tinkamumo. Ta aplinkybė padėjo iškilti Raštikiui. Jis atrodė geras valdžią gerbiąs karininkas, o be to buvo vedęs prezidento dukterėčią.

Dėl viso to, kai Raštikis po 34 m. sukilimo pasiūlė kariuomenės reformas, kurios turėjo karininkams duoti daugiau darbo, prezidentas tam mielai pritarė, nes tuo karininkas tikėjosi atitraukti nuo sukilimo minčių puoselėjimo. Kariuomenės didinimas kraštui tačiau buvo gana sunki ūkinė našta. Ji iš dalies prisidėjo ir prie Suvalkijos ūkininkų bruzdėjimo.

Raštikis ir seimas

Pats Raštikis sakosi prezidentą įkalbinėjęs sušaukti seimą, bet prezidentas tam priešinęsis. Juk pavojus režimui grėsė iš griežtesnės valdžios šalininkų pusės. Pagaliau, jei seimas būtų visų negalavimų gydytojas, nereikėjo jo versti 1926 m., bet paprastai palaukti kitų rinkimų. Savaime aišku, kad dėl to prezidentui Raštikio siūlymas sušaukti tikrą demokratinį seimą, kuris būtų vien savo sušaukimo faktu likvidavęs Smetonos ir jo šalininkų bandymą sukurti autoritetinį režimą, buvo nepriimtinas.

(Bus daugiau)

KARO DĖL SUEZO NEBUS

(Atkelta iš I psl.)

Šalino diplomatija šiandien Rusijoje palaidota. Šepilovo diplomatija pagrįsta, kaip tvirtina kai kurie stebėtojai, tikrai taikinga koegzistencijai. Kremlius vadai įsitikinę, kad laikas dirba jų naudai ir belaukiant galutinės pergalės, užtenka pasaulinės politikos evoliuciją pastumėti tik nykščiu, bet ne visa ranka, nes pagal „istorinę logiką“ ji visvien turės sunaikinti kapitalizmą.

Vykdydami šią politiką Kremlius vadai pasitenkina tik sukeldami visame pasaulyje naujus sunkumus vakarų diplomatijai, patys neišstodami į atvirą kovą.

Jei vakarai kapituliuos prieš Nasserį, Kremlius laimi. Sovietų įtaka Artimuose ir Viduriniuose Rytuose bus sustiprinta.

„Bet Nasseris Chruščiovo šachmatų lentoje yra tik paprasta figura. Jei Nasseris laimės, laimi Chruščiovas, jei Nasseris pralaimės, tai dar ne viskas bus pralaimėta, dar liks daug figūrų.“

Prispirtas prie sienos, galimas dalykas, kad Nasseris visomis jėgomis bandys išvengti katastrofos, kurioj jis pats viską prarastų. Bet kada pradės ma vaidinti fiurerį, būna labai sunku sustoti laiku.

P. M.

**Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratą.**

PASAULYJE

- Prancūzų socialistų atstovas Andre Philip, besilankydamas Kremliuje, pasiūlė pasikeisti darbininkų vizitais, į ką Chruščiovas atsakė: „Drauge Philip, jūs esate gudrus. Jūs norite mane pastatyti į nepatogią padėtį, nes gerai žinote, kad jūsų krašte darbininko gyvenimo lygis yra aukštesnis už mūsų“.
- Vakarų Berlyne policija suėmė penkis dokumentų padirbėjus, kurie buvo išplatinę virš 10,000 netikrų pasų komunistų agentams, vykstantiems į įvairius Europos kraštus.
- Amerikoje geriausias virėjas yra marijonų vienuolis brolis Aloizas, kuris metiniame virėjų konkurse, Ohio valstybėje, laimėjo 11 pirmųjų premijų.
- Penki tūkstančiai Pietų Korėjos sostinės Seol gyventojų demonstravo, protestuodami prieš senatoriaus Ellenderio pareiškimą, kad Korėjos karas ištuštins Amerikos išdą.
- Neseniai pasirašyta atominės energijos sutartis tarp Šveicarijos ir Jungtinių Valstijų šveicarų spaudoje sukėlė nemažą ginčų. Ypač nepatenkinti prancūziškai kalbančių kontonų gyventojai, kurie visada yra linkę įtarinėti vokiškai kalbančių gyventojų įtakoje esančią federalinę vyriausybę Berne.
- Vicepremjeras Mikojanas aštuntame kinų partijos kongrese pareiškė kad Sovietų Sąjunga padėsianti Kinijai pasiekti „zenito“ technologijoje.
- Japonų spauda rašo, kad Sachalino saloje, kurią sovietai užgrobė antrojo pasaulinio karo pabaigoje, įrengta apie 30 karinių aerodromų. Japonų laikraščiai Sachalino salą vadina užpuolimo baze, nukreipta prieš Japoniją.
- Nina Ponomareva, Maskvos sportininkė, nepasirodžiusi teisme dėl skrybėlaičių pavogimo, tebera Sovietų ambasadoje Londone.
- Sirijos pasienio policija paleido du Izraelio inžinierius, pagrobts pačių izraelitų teritorijoje. Vienas jų, Horowitz, kilęs iš Brooklyno.
- Indonezijos slaptojos policijos vadovybė antrą kartą neleido Sovietų ambasadai Jakartoje rodyti filmą, vaizduojantį rusų festivalį. Šis rusų filmas turėjo būti rodomas liepos mėnesį, bet buvo atidėtas, nes teatro savininkas tada norėjo rodyti dokumentarinę filmą apie prezidento Sukarno vizitą Amerikoje.
- Ambasadorius Shunichi Matsumoto grįžta į Maskvą paruošti dirvą būsimai premjero Hatoyamas taikos misijai.
- Premjeras Nehru Amerikos spaudos atstovams pareiškė, kad Suez kanalo boikotas neigiamai atsiliieptų Indijos antrojo penkmečio planui. Mat, Indija ruošiasi gabenti didelius kiekius kviečių iš Amerikos ir tam tikslui reikalingas Suez kanalas, kaip trumpiausias kelias.
- Sovietų Sąjungos komunistų partijos vadas Nikita Chruščiovas atvyksta į Jugoslaviją atostogoms, bet Belgrade kalbama, kad šis jo vizitas yra politinio pobūdžio.
- Eksporto-Importo Bankas Washingtone praneša apie nutarimą paskolinti Argentinai 100,000,000 dolerių, kurie bus naudojami krašto ekonominio atstatymo programą vykdyti.
- Valstybės sekretorius Dulles, po pasikalbėjimo su prezidentu Eisenhoweriu, paskelbė pareiškimą, liečiantį Suez kanalo klausimą. „Mes nėsame pasiryžę organizuoti jokio kanalo boikoto, bet taip pat negalime nematyti fakto, kad susiekimas kanalu gali virsti nepraktišku arba ir visai negalimu“, sako Valstybės sekretorius.

VAKAR IR RYTOJ

Kaip didelė

Egipto armija?

Šiandieninė Egipto armija, nors skaičiumi atrodo didelė, yra silpna, nes jos ginklai mišrūs, neturi šaudmenų fabriky ir jai trūksta specialistų, kurie yra būtini moderniška kare.

Egipto aviacija susideda iš 600 lėktuvų: 315 sovietiški naikintuvai MIG-15, 50 sovietiški bombonešiai Iliušin, 50 Vampire, 17 Dakota, 36 Hawker Fury, 50 Gloster Meteor, 30 Short Stirling ir keletas Spit Fire, kuriuos aptarnauja 6,000 karių.

Laivyne yra 5,000 jūrininkų ir 8,000 jūros šaulių išskirstyti 40 nedidelio tipo karo laivuose, tarp kurių yra 2 sovietų naikintuvai po 2,000 tonų ir 3 povandeniniai laivai.

Sausumos kariuomenės jėgos susideda iš 130,000 karių, būtent: 3 pėstininkų divizijos, 3 šarvuotos brigados ir tautinė sargyba. Egiptiečiai turi 200 paskutinio modelio sovietiškus tankus Stalin (50 ir 60 tonų) ir T.34 (38 tonų), 300 anglių ir prancūziškų tankų, kaip Churchill, Centurion ir AMX.

Visoms karinėms jėgoms vadovauja gen. Abdul Hakim Amer, padedamas 50 vokiečių karininkų. 200 egiptiečių aspirantų šiuo metu atlieka stažą Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.

Nasseris yra suorganizavęs iš milijono civilių „išlaisvinimo armiją“, bet jos kovinis prityrimas mažas ir spėjama, kad po pirmo šūvio ji išbėgios po namus. Didesnę viltį Nasseris deda į steigiamą tarptautinę brigadą, į kurią jau pasisūlė stoti savanoriais rusai, kinai, pakistaniečiai, lenkai ir čekai.

Skyrybų nebus

Olandijos karališkųjų rūmų krizė išspręsta. Karalienė Julijana ir princas Bernard, prieš išvykdami turistinėn kelionėn po Viduržemio jūrą, išleido komunikatą: „Mes dabar žiūrime į ateitį su didesniu pasitikėjimu“. Tame pat komunikate sakoma, kad karalienė nutraukė ryšius su tūla Greta Hofman, kuri, kaip žinoma vos neprivedė karališkos poros prie skyrybų.

Juliana su Greta Hofman susipažino 1948 metais. Tuo metu daktarai nebeturėjo vilties pagydyti Julianos dukterį Marijke, kuri gimė beveik akla. Karalienė kaltino save dėl dukters nelaimės, kad būdama nėščia vizitavo liginines ir užsikrėtė tymais. Šitoj beviltyje prie jos prisigretinusi „šundaktarė“ Greta Hofman nurodė, kad visos nelaimės kaltininkas yra princas Bernard, nes jis nepilnai tikis ir atsisakęs melstis. Greit „šundaktarė“ persikėlė į karališkus

rūmus ir paėmė po savo įtaka karalienę.

Rūmuose susidarė dvi grupės, vieni, kurie buvo sąžavėti Greta Hofman religiniu misticizmu, stovėjo už karalienę, kiti būrėsi aplink prinčą. Kai šį pavasarį skandalas iškilo, buvo manyta, kad princas skirsis su Juliana.

Bet dabar Julijana sutiko pakauti savo draugystę su Hofman ir susitaikinti su vyru, kad išgelbėjus Olandiją nuo chaoso. Greta Hofman turėjo kraustytis kitur.

Kas bus

prezidentu?

Lapkr. 6 d. Amerikos piliečiai bus pakviesti prie urnų pasirinkti prezidentu vieną iš dviejų žmonių: Eisenhowerį (66 m.) ir Stevensoną (58 m.)

Šiais prezidento rinkimais domisi ne viena Amerika, bet ir jos sąjungininkai, nes tas kas valdo Baltuosius Rūmus, savo rankose laiko ir didelę dalį pasaulio likimo.

Kaip šiais metais pasirinkti kandidatus? Eisenhoweris savo veikla ir Stevensonas savo kalbomis parodė valstybės vyrų gabumus. Abu giliai taikingai nusiteikę, internacionalistai ir neapkenčia demagogijos.

Pasaulinėje spaudoje Stevensonas šiuo metu yra žvaigždė. Jau tas faktas, kad jis yra konkurentas dabartiniam prezidentui, sukelia susidomėjimą. Prezidentas Eisenhoweris sprendžiamas iš nuveiktų darbų, kuriuos visi žino. Stevensonas, priešingai, sprendžiamas iš savo pažadų ir laikymosi rinkiminės kampanijos metu.

Prezidentui Eisenhoweriui grėšia du pavojai: rinkėjų abejingumas ir Stevensonso dinamizmas. Abiejų partijų štabai gauna pranešimus, kad „nepriklausomieji“ balsuotojai, kurie 1952 užtikrino Eisenhowerio laimėjimą, per šiuos rinkimus nori susilaikyti, nebūdami tikri Eisenhowerio sveikata.

Kitas pavojus republikonams, tai Stevensonso dinamizmas, kuris remiamas Kefauverio, labai populiarus tarp Middle-West fermerių, visur sutinkamas su dideliu triumfu.

Pagaliau ir vienai ir kitai partijai pasilieka dideliu galvosukiu, už ką balsuos negrai, kurie nepatenkinti tiek republikonais, tiek demokratais.

Šepilovo misija

Dar prieš šėšis mėnesius mažai kam pažįstamas Dimitri Šepilov, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris, 51 m. amžiaus, bus svarbiausiu protagonistu diplomatinėse varžybose, kurios prasidės lapkri-

Šis jaunas negras eina į mokyklą... lyg būtų vedamas į kalėjimą.

čio 12 d. Jungtinėse Tautose.

Uždavinys, kuris pavestas Šepilovui, yra vienas iš sunkiausių, kokį turėjo bet koks diplomatas išpildyti. Priešingai „sovietiškos tvirtovės“ politikai, kurią vedė Molotovas, Šepilov numato ilgas psichologines ir ekonomines varžybas tarp rytų vakarų. Šios varžybos bus laimėtos to krašto, kuri suorganizuos klijentus, prisirišusius kiek dėl materialinio intereso tiek lygiai iš pasitikėjimo.

Pirmasis Šepilovo uždavinys yra įkvėpti pasitikėjimą tiems kraštams, kurie dabar yra tarp dviejų blokų. Jis turės atitaistyti Stalino klaidas, kurios leido vakariečiams išlaikyti savo įtaką naujai išsilaisvinusiose valstybėse. Vyliodamas naujus kraštus, jis turės stengtis negasinti vakariečių, nes Stalino klaidos įrodė, kad grasinimai leido vakariečiams susivienyti.

'Civilinis karas'

Šiais metais, atidarius mokykloms duris, pietinėse Amerikos valstybėse viešpatavo tikra civilinio karo atmosfera ir reikėjo vietomis net šauktis kariuomenės pagalbos.

Kentucky valstybėje Sturgis mieste reikėjo net trijų šarvuotųjų batalijonų, kad galėtų apginti devynis negrų vaikus pareiškusius norą lankyti baltųjų mokyklą.

Kentucky Valstybės gubernatorius davė įsakymą kariuomenei atidengti ugnį, jei reikės, kad negrų vaikai lygiomis teisėmis subaltaisiais galėtų lan-

kyti mokyklą. Bet Texas gubernatorius Shivers nebuvo tiek griežtas ir jis verčiau buvo linkęs perkelti negrus į kitą distriktą. Gi garsieji „rangers“ atsisakė įsikišti, kai po jų akimis minia apdaužė du jaunos negrus norejusius įžengti į mokyklą. „Mes čia esame tvarkos palaikymui, atsakė jie, bet ne pritaikymui rasinės integracijos“.

Ar Marse

yra gyvybė?

Praėjusią savaitę astronomai nemiegojo. Visi teleskopai buvo nukreipti į mažytę planetą Marsą, nes pirmą kartą po 1924 metų ir paskutinį kartą iki 1971 metų, Marsas buvo taip arti žemės, vos tik per 56 milijonus kilometrų... kai normaliai atstumas būna tarp 60 ir 377 milijonų kilometrų.

Astronomai šį kartą norejo išspręsti jau ilgai besitęsiantį ginčą: ar Marse yra gyvybė?

Šis klausimas jau nuo 1894 metų žmonėms suka galvas, kai amerikiečių astronomas Lowell suskaičiavo Marse 420 kanalų, kurių bendras ilgis siekė 5,000 km. Šitie kanalai pavasarį išsiplėsdavo ir žiema dingdavo. Lowell padarė išvadą, kad jie yra pastatyti inžinierių, kurie sugeba pavasarį suimti iš asigalių vandenį ir drėkina sausą planetos vietas.

Šiais metais, išskyrus japonų astronomus, niekas tų kanalų nematė. Buvo tik nustatyta, kad Marso atmosfera turi 200 kartų mažiau už žemę de-

guonies ir jos sluogsnis yra visai plonas, tad tik labai primitivi gyvybė gali gyventi Marse.

Vadinasi jei Marse nėra marsiečių, tai negali būti ir skrajojančių leksčių. Nežiūrint tų visų tvirtinimų, Marsas pasilieka paslaptiingusia planeta.

Bėgimo rekordai

Praėjusį sekmdienį Wurzburgėje, Vokietijoje, 29 metų amžiaus Emile Knortz, maratono bėgime aplink Tergener ežerą, 39-tame kilometre krito be sąmonės ir mirė.

Ar maratonas yra viršžmogiškų jėgų išbandymas? Tai klaidingas įsitikinimas. Jis reikalauja tik ilgo pasiruošimo ir daugiau gero proto, negu kojų. Knorz pradėjo bėgti per daug greitai, neapskaičiavęs savo jėgas ir jo širdis neišlaikė.

Maratonas nėra pats ilgiausias lenktyniauti 100 mylių ir net daugiau. Bet ne jie pirmieji davė pradžią panašioms rungtinėms. Egiptiečiai faraonų laikais jau buvo tuo garsūs. Gi graikai irgi turėjo keletą garsių bėgikų.

1653 metais gruodžio 1 d. jei tikėti Gentleman's Magazine, Croydono mesininkas per pusantros valandos nubėgo 20 lių, tarp St. Alban ir Londono. Arba tas mesininkas buvo suvalgęs zebra, arba teisejų laikrodžiai ejo labai letai.

1734 metais anglas Foster Powel, 30 metų amžiaus, nubėgo 50 mylių per 7 valandas. Vėliau jis nubėgo tarp tarp

(Nukelta į 10 psl.)

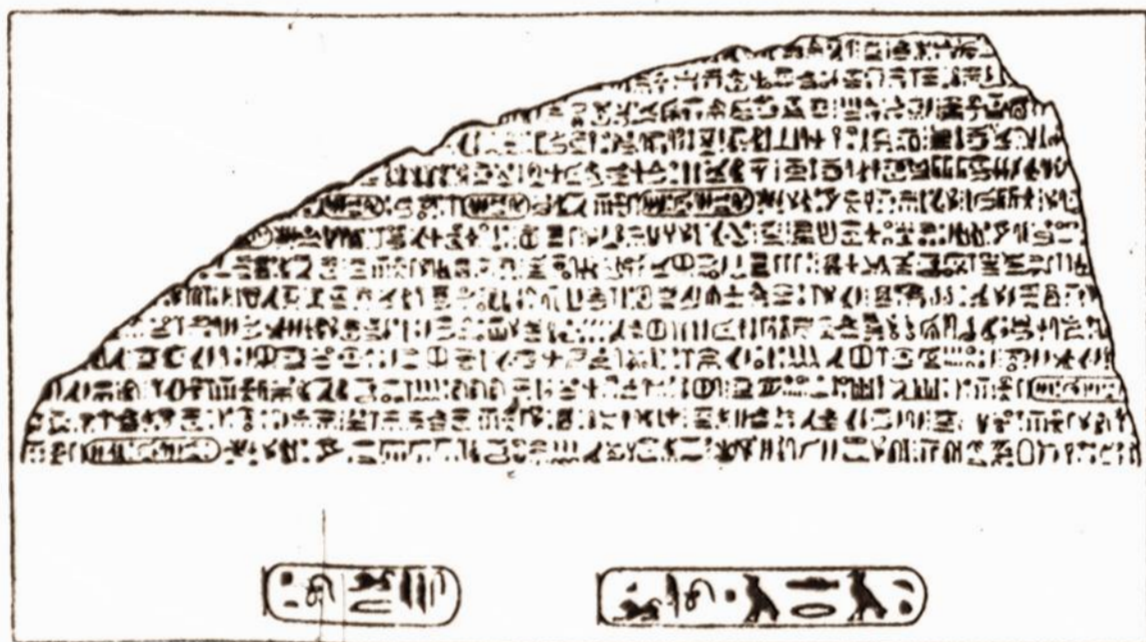
Šiandieninis Egiptas vis daugiau įgauna karišką vaizdą. Pagal Nasserio įsakymą visi civiliai turi praėti karinį apmokymą. Paveiksle „išlaisvinimo armija“ laike pratimų.

(Pradžia 35 N.)

Raštas. Raštas Egipte atsirado labai anksti. Jis palengvino darbo jėgos apskaitą statant vandens įrengimus, palengvino mokesčių rinkimą, laiko skaičiavimą.

Raštui buvo naudojama įvairi medžiaga: akmuo, medis, molio šukės, oda, stora drobė ir ypač papirusas, kuris buvo labiausiai Egipte paplitusi rašomoji medžiaga.

Papirusu vadinama speciali nendrės rūšis, kuri augo pelkėtose Nilo krantuose. Papiruso stiebus supiaustydavo išilgai. Si-

Akmuo su hieroglifiniu įrašu.

taip gautas plonas ir siauras juosteles suklijuodavo taip, kad išeitų kvadratinis gabalas. Ant jo užlipdydavo antrą sluoksnį, paskui papirusą suslėgdavo ir džiovindavo. Atskirus gabalus suklijuodavo

Medžioklė

Susipažinkime 2 SU EGIPTO PRAEITIMI

BE PRAEITIES NĖRA DABARTIES. IR EGIPTO PRAEITIS, GARSĖ SAVO PIRAMIDĖMIS IR SFINKSAIS, YRA GLAUDŽIAI SUSIJUSI SU DABARTIMI. KAS ŠIANDIEN NEŽINO SUEZO KANALO, KURĮ DABARTINĖ EGIPTO VALDŽIA NACIONALIZAVO? ŠIANDIEN EGIPTAS IR VĖL PASAULIO DĖMESIO CENTRE. MES SIŪLOME SAVO SKAITYTOJAMS SUSIPAŽINTI SU ŠIA NUOSTABIA AFRIKOS ŠALIMI, JOS PRAEITIMI IR KULTŪRA.

ir tuo būdu sudarydavo bet kurio ilgumo juostas. Ant jų buvo rašoma raudonais ir juodais dažais su nusmailinta nendrine lazdele. Kai rankraštį baigdavo, jį susukdavo į ritinėlį ir perrišdavo virvele. Pats didžiausias iš mums žinomų papirusų yra 40,5 m ilgio.

Iš pradžių egiptiečiai kiekvieną žodį žymėdavo atskirais ženklais — piešiniais: vanduo buvo žymimas keliomis vingiuotomis linijomis: kalnai — dviem pakilimais su slėniu tarp jų: ir t. t.

Tačiau tokia rašto sistema buvo nepatogi, nes reikėjo daugybės ženklų. Kad išvengtų šito nepatogumo, egiptiečiai piešiniais ėmė žymėti ne tik ištus žodžius, bet ir skiemenis ir net atskirus garsus. Pavyzdžiui, ženklas , reiškęs žodį „sėdėjimas“ (egiptiškai „set“), ėmė dar reikšti ir skiemenį „set“, kur jis bopasi-taikytų; driežo piešiniu imta žymėti skiemenį „ša“; pelėdos piešiniu — garsą „m“ ir t. t.

Tokie ženklai vadinami hieroglifais, o toks raštas — hieroglifiniu raštu. Iš viso egiptiečių rašte buvo daugiau kaip 700 ženklų.

Išmokti rašto paprastai liaudžiai buvo neįmanoma. Rašto mokėsi mokyklose turtingųjų ir kilmingųjų žmonių sūnūs. Mokslas buvo sunkus ir užtrukdavo kelerius metus.

Raštininko statula.

Literatūra. Per ilgą savo istorijos laikotarpį egiptiečių tauta sukūrė daug įvairių literatūros kūrinių. Mums ypač įdomios yra liaudies dainos ir pasakos. Kai kurių liaudies dainų tekstai išliko antkapių sienose.

Egipte anksti kilo susidomėjimas tolimomis užjūrio šalimis. Apie tai pasakojama „Apsakoje apie nukentėjusįjį laivui sudužus“. Joje, šalia teisingo gyvenimo aprašymo, yra daug pasakiško. Apsakos herojus — karys, kurį su laivu pasiuntė į karaliaus rūdų kasyklas. Kelionėje laivą sudaužė smarki audra, o karį bangos išmetė į stebuklingą salą. Saloje graži gamta, nuostabūs vaisiai, daugybė paukščių ir žvėrelių. Salos valdovas — slibinas — vaišingai priėmė keleivį. Keturis mėnesius karys gyveno saloje, kol iš Egipto atplaukė laivas. Atsisveikindamas su kariu, valdovas-slibinas davė jam gausių dovanų, kurias jis parvežė faraonui.

Menas. Egipte buvo labai išsivysčiusi architektūra, tai yra statybos menas. Apie tai mes žinome iš šventovių griuvėsių, iš išlikusių faraonų ir didikų antkapių. Šie pastatai buvo statomi iš tvirto akmens. Žymiausia šventovių puošmena buvo kolonos. Vienoje didelėje šventovėje — 134 didžiulės kolonos, išdėstytos į 16 eilių.

Egipto skulptūra ir tapyba, atsižvelgiant į tą laikotarpį, pasižymėjo didele gyvenimiška tiesa. Tačiau ši tiesa daugiausia pasireiškėdavo vaizduojant paprastus žmones — valstiečius, amatininkus, vergus. Iki mūsų laikų išliko daug tokių paprastų žmonių statulų ir piešinių. Išlikusių antkapių ir šventovių sienose galima pamatyti ryškių scenų, kuriose atsispindi visas egiptiečių gyvenimas.

Bet kada egiptiečių dailininkui reikėjo atvaizduoti karalių arba kilmingąjį žmogų, gyvenimiškoji tiesa jam atrodė netinkama. Fa-

raoną ir jo valdininkus reikėjo vaizduoti iškilmingoje, sustingusioje pozijoje. Faraonas, be to, buvo vaizduojamas kelis kartus aukštesnis už kitus aplink jį esančius žmones.

Mokslinių žinių atradimas. Kalendorius. Be tam tikrų mokslinių žinių egiptiečiai nebūtų galėję pastatyti didingų savo statinių — piramidžių, šventovių, iškasti tokių didelių kanalų, nustatinėti Nilo potvynių pradžią ir pabaigą, nužymėti laukų ribas. *Mokslu pradmenys Egipte atsirado iš praktinio gyvenimo poreikių.*

Kai kurių laimėjimų egiptiečiai pasiekė matematikoje: jie pažinojo aritmetinius veiksmus, mokėjo apskaičiuoti stačiakampio ir apskritimo plotą, piramidės tūrį.

Didelio išsivystymo Egipte pasiekė medicina. Balzamuodami lavonus, egiptiečiai gerai ištyrė žmogaus kūno sandarą. Tai palengvino egiptiečių gydytojams pažinti ir gydyti ligas.

Egipte pasirodė mokslas apie dangaus šviesulius — astronomijos — užuomazgos. Zyniai stebėjo žvaigždes ir sudarė dangaus žvaigždėlapi.

Astronominės žinios įgalino egiptiečius sukurti kalendorių. Jis buvo reikalingas laukų darbų laikui nustatyti. Metai Egipte buvo skirstomi į 12 mėnesių po 30 dienų kiekvienas. Metų gale buvo pridamos 5 švenčių dienos, taigi, metai turėjo 365 dienas.

Egipto sustiprėjimas XVI—XV amžiuje prieš n. e. XVI—XV amžiuje prieš n. e. Egiptas pasidarė pati stipriausia senovės pasaulio valstybė. Jo faraonai nuolat kariavo. Jie nukariaudavo naujas šalis, užgrobdavo ten didelį karo grobį, tame tarpe dešimtis tūkstančių belaisvių — vergų. Faraonų žygiams reikėjo didelės nuolatinės kariuomenės.

Egipto kariuomenė. Egipto kariuomenę sudarė pėstininkai ir dviračiai kovos vežimai. Į pėstininkus buvo imami valstiečiai. Pėstininkai pasižymėjo puikiais kovinėmis savybėmis. Ypač buvo garsūs Egipto šauliai, kurie šaudydavo iš lanko. Kiekviename vežime, pakinkytame dvejetu žirgų, stovėjo ginkluotas karys ir vežėjas. Dvirazių vežimų kariuomenėje tarnavo tikrai turtingi žmonės, ir didelė dalis karo grobio atitekdavo jiems.

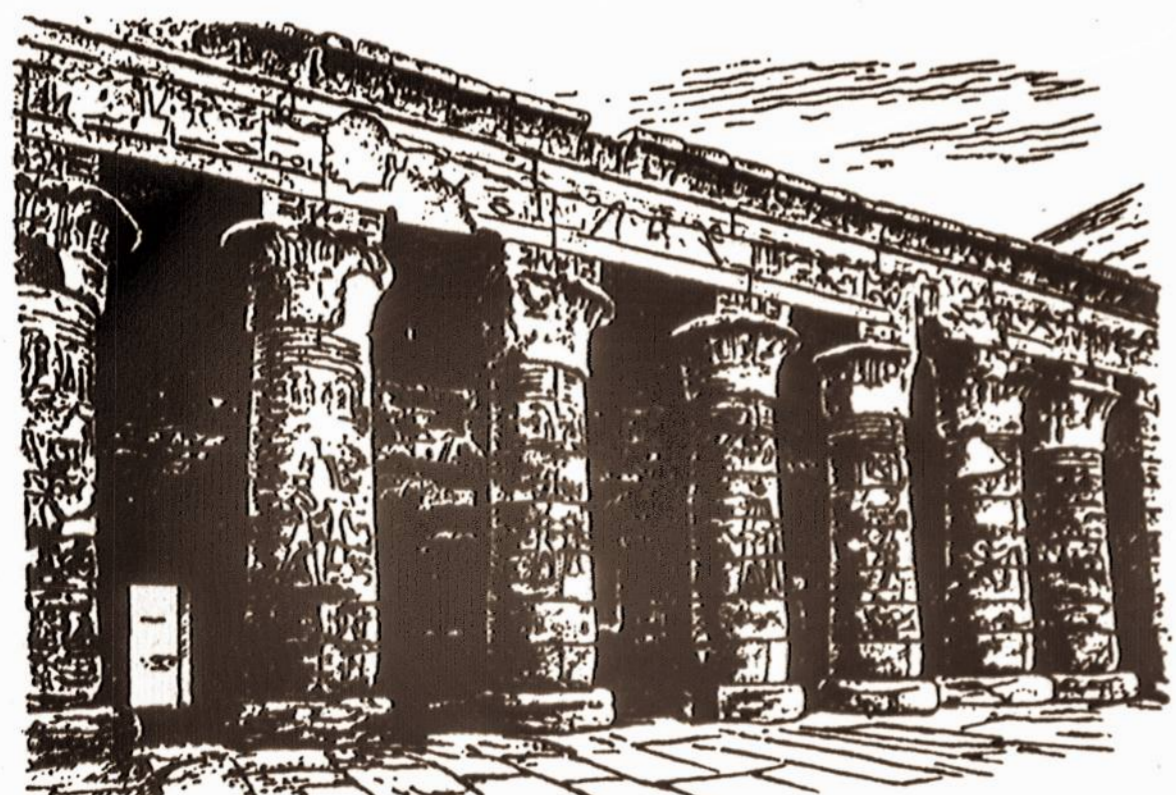

Egipto šauliai-lankininkai.

Valstiečius nuolatiniai karai varė į skurdą, nes vyrus paimdavo į kariuomenę ir nebuvo kam dirbti laukų. Valstiečiai, tarnavę pėstininkais, ėmė reikšti nepasitenkinimą. Valstiečiai pėstininkai pasidare nebepatikimi faraono ir didikų gynėjai. Tada jie ėmė naudoti samdomąją kariuomenę. Tokios kariuomenės būriai kartu su jų vadais buvo samdomi iš kaimyninių genčių.

Tutmoso III žyglai. Iš visų Egipto faraonų pats karingiausias ir žiauriausias buvo Tutmosas III. Jis viešpatavo apie 1500 metus prieš n. e. Tutmosas kariavo prieš Azijos bei Afrikos gentis ir valstybes. Egipto kariuomenė atliko daug žygių į Siriją ir per vieną iš tokių žygių pasiekė didelę Eufrato upę, jos vidurupį. Sirijoje Tutmosas nukariavo daug mažų valstybių ir uždėjo joms duoklę. Galingi Azijos karaliai jam siūsdavo dovanų. Afrikoje, į pietus nuo Egipto, buvo nukariauta Nubija. Tokiu būdu, Tutmosui III valdant, Egipto sienos išsiplėtė toli už Nilo slėnio ribų.

Apie Tutmoso III žygius ir paimto grobio dydį pasakoja garbinamieji įrašai šventovių ir antkapių sienose. Vergai, auksas, sidabras, varis, geležis, kuri tada buvo dar labai retas metalas, statybinė miško medžiaga, arkliai, raguočiai, dramblio kaulas, juodasis medis — visa tai buvo dideliais kiekiais įvežama į Egiptą.

Egipto šventovė.

Karinė propaganda Egipte sutinkama kiekviename žingsny. Kairo miesto centre iškabinta milžiniška 40 pėdų aukščio šviečianti kario figura, vaizduojanti savanorį pasirošusį mesti granatą...

Skverbdamiesi į Aziją ir Afrikos gilumą, egiptiečiai užmegzdavo su įvairiomis šalimis prekybinius santykius. Iš šių šalių į Egiptą atvykdavo pirkliai su prekėmis. Jie atveždavo medžio, vilnonių audinių, brangių ginklų, aukso ir sidabro dirbinių ir kitų prabangos daiktų.

Egipto nusilpimas ir nepriklausomybės netekimas

Po suklestėjimo, kurio Egiptas pasiekė XVI—XV amž. prieš n. e., vėliau jis pamažu pradeda smukti. Nors tarp Tutmoso III įpėdinių buvo nemaža karingų faraonų, tačiau vis sunkiau ir sunkiau buvo kariauti grobikiškus karus.

525 metais prieš n. e. Egiptą nukariavo Azijos karinė valstybė — Persija.

Nuo tada Egiptas ilgam laikui neteko savo nepriklausomybės.

Kai anglai kėlės Aleksandrijos uoste praėjusiam šimtmety.

Iš romano Karalius Mindaugas

I VORUTOS PILI RENKASI VADAI...

Vykintas su Mindaugu nutarė sušaukti visus vadus į pasitarimą. - Mirgai Mindaugas žada karalienės vainiką.

-- Prasti vėjai, Mindaugai...
-- Prasti, Vykintai...
Vėl pakilo slibinas ant mūsų galvų.
-- Daugiau dar...
-- Ir kas daryt?
-- To paties klausiu ir aš tavęs, Vykintai?
-- Jei nežinočiau nebūčiau čia atjojęs.
-- Džiaugiuos, kalbėk...
-- Ne, Mindaugai, ne dabar, matai, kad aš pavargęs, o tavo midus ir protą man kiek jau pantioti ima -- ne dabar... Tu nesupyk, bet paliepk, kad gaučiau guolį ir galėčiau savo senus kaulus ištiesti. Kalbėsime vėliau.

Pasitarimai prasidėjo vakare. Garbingiausioje vietoje sėdėjo žemaičių kunigaikštis Vykintas. Iš dešinės Mindaugas - kairėje pilies Krivis. Kiek nuošaliau Vytis. Vizas nuolat tripinėjo apie kiekvieną patarnaudamas, tai midaus sklidinų ragus prisunkdamas, tai šiaip kuo įsiteikdamas. Meneje valandėlei viešpatavo neišpasakyta tylą. Mindaugo veidas nuolatos trūkiėjo, o dailiai pakirpta barzda, retkarčiais, lyg kilsterėdavo aukštyn. Vytis stovėjo apsiniaukęs, it dangus prieš lietu. Jo lūpos krutejo smulkuteliais čiapsėjimais. Akyse degė keisti žibūriai -- atrodė jis pasiruošęs kovai. Krivis nuolat žvilkiodamas tai į Vykintą, tai į Mindaugą, atrodė taip pat neramus ir susirūpinęs. Jo žili plaukai ir kiek praretėjusi barzda atrodė daug žilesnė negu ištikrųjų buvo. Rankose laikoma Krivio lazda vos pastebimai virpėjo.

Patenkintas atrodė tik Vizas. Jis plačiai šypsojosi ir labiau daugiausiai šokinėjo apie Vykintą, kuris vis jo raginamas lenkė midų ragas po rago. Vykintas atrodė ramus, pasitikįs savim -- turįs nenuginčijimą sprendimą.

Kažin kiek jie būtų taip ilgai tylėję jei visų dėms būtų neatkreipusios, sunkios, tytulėliai prasiveršusios, ažuolinės durys.

Iėjo Mirga.

Mindaugas meiliu šypsniu nurodė jai vietą. Ji buvo šalia Vyčio.

Vykintas patogiai atsilošė kėdėn, žvilgterėjo į lubas, kurios buvo papuoštos margomis saulutėmis, pačiupinėjo skobnines užtiesalą, išmargintą rūtos šakelėmis, atsikosėjo ir tarė:

-- Vorūtiečiai! Keista man, kad vyrįjon leidžiatės moteris, bet dar keisčiau, kad visa Mindaugo vyrįja, Valdovui ir partarti gali. Tai būtų lyg perdaug. Būty, lyg jūs visi nepasitikit savo Valdovui, ar skaitote kad jo galva persunki suprasti ir nuspręsti. Hm... nežinau, kad taip man -- visus jus išvaikičiau, bet čia gi aš svečias... šeimininko norai man šventi...

Aš lyg juokauju, bet širdyje siuntu, kad man reikia, lyg aiškintis ko atvykau, o jūs spręsit, kiek ta mano kelionė buvo reikalinga -- reiškia aš galiu būti paniekintas ir mano garbė užgauta. Gerai darykite, kaip išmanote, bet žinokite, savo pilies garbės aš neleisiu pažeisti!

-- Tad nepažeisk ir mano! -- šūktėrėjo Mindaugas.

-- Taip taip, Valdove, klausau -- kaip karaliaus klausau ir valdysiuos net ir karalienės nepykindamas.

-- Aš prašau, Vykintai! -- tarė aštriai Mindaugas.

-- Matau ir girdžiu ir nebark manęs. Pasenau gal, kad nebesuvokiu kaip prasitart, kad nerūstautumėt. Bet kalbėt reikals yra didelis. Kaip netartumėm -- pavojus artėja. Mes gi turime tam pasiruošt ir jį atremt. Kitaip, pavasarį, mūsų

Lietuvos kariai 10 amžiuje.

žemė žieduos nebeskės. Priešas užtvindins upes brolių krauju. Nedelskime, bet vieningai, dideli ir maži -- kovon! Žiebkieme laužus ir šaukime vyrus. Nebėr laiko atidėt! Tam ir atvykau, kad paraginčiau. Atvykau pas stipriausius, užgrūdintus ir kilnaširdžius. Gal ir gerai, kad tu čia sėdi Mirga. Tu nebok manęs senio, kai liežuvio nebevaldau. Gal midus per svaigus, o gal tavo akys, žaiburiuodamos erzina mane. Bet aš neklystu. Perkūnu prisiekiu, kad šaukdamas kovon tik gero noriu! Aš nemanau, kad mano siūlymai jums nepatiks, o tu Valdove jiems nepritari.

Tu turi būti, Mindaugai, toji siena, kuri turės atremti Voluinę -- mes kiti tvarkysime vankaruos. Ten mes dažysime dangų pašvaistėmis atsiliepdami tau ir tavo ženklus matydami. Mes turime parodyti kardo ašmenų aštrumą, mūsų jiečių ir vylčių smaigaliai turi perverti kerštu degančias širdis, kad išsaugojus savasias sodybas, moteris, motinas, žmonas ir vaikus. Žinau tu supranti apie ką aš kalbu ir neatmeti mano kalbos, bet kaip Valdovas ir kaip

lietuviai tiesi šaukliui ir dėdei ir kunigaikščių savo mitrių ranką. Kai mes sunersime rankas, prie jų, žinau, dėsis visi -- baigė kuo ne dūsdamas iš susijaudinimo Vykintas.

Tyla. Visų panarintos galvos staiga pakilo ir aštriais žvilgsniais susmigo į Mindaugą.

-- Gražūs tavo žodžiai, kunigaikšči Vykintai, ir aš dėkingas už juos. Džiaugiuos ir tyra širdim priimu juos, tik neužpyk, kunigaikšči, kad tavo žodžiams yra ir kitas kelias ir mums belieka į abu nusižiūrėjus pasirinkti tiesiausiąjį. Šis kelias ir bus mūsų visų kelias.

Tavo kelias, Vykintai, mus skaldo. Mes smulkėjame. Mūsų jėgos tebus tik trupiniai. Gal mes atlaikysim, gal nusišypsos mums laimė, bet sakau, gal. O jeigu?... O jeigu neatsilaikysime? Mes žūstame ir kas tada?

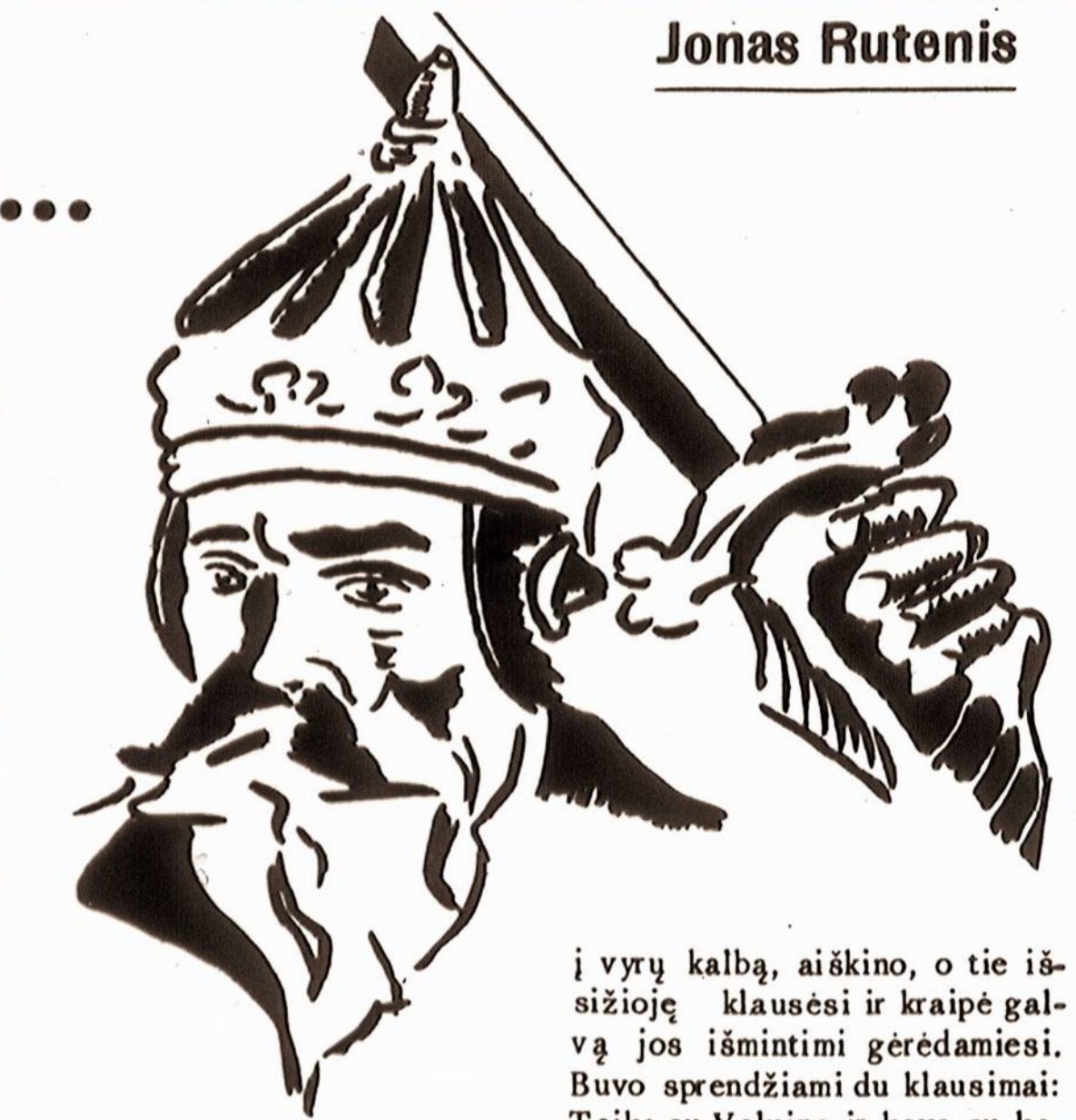
Mums reikia vieningos dvasios ir vieningos kovos -- tada tik bus mūsų pusėje pergalė. Tada tik žemė atsikvėps ir jos priešai lenksis jai. Jie lenksis ne prieš Mindaugą, bet jie lenksis prieš visus mus. Aš prašau tavęs, Vykintai, tu suprask mane ir nežiūrėk, kad imu niekinti tavo išmintį, ar tavo pilies garbę. Šiuo metu man rūpi visų garbė. Todėl drįstu siūlyti pasvarstyti koks turi būti mūsų kelias. To kelio mes nenuspręsimė abu, nes mudviejų sprendimas bus tik mudviejų kelias. Mums reikia bendro kelio. Už tad mums reikia bendro sprendimo -- visuotino. Visi mes turime sutarti tą kelią. Tad aš šventai gerbdamas tavąjį, šaukli kelią, kviečiu nepailstamai imtis tolimesnių šauklio pareigų -- mus visus suburti draugėn. Tavo darbe aš būsiu nuolankiausias padėjėjas. Mano pilies vartai atdari tokiam pasitarimui.

IX ir X amžiaus baltų pilaite

Po Mindaugo žodžių menėje vėl viskas išmirė. Tik sunkus alsavimas tebuvo girdėt. Visų akys susmigo į Vykinto akis, tartum norėdamos įsitikinti ar Vykintui rūpi tikrasis šauklio darbas ar tai tik gražūs žodžiai ir sava, kad ir niekam dar nežinoma, nauda.

-- Sutinku, Mindaugai! -- staiga pašokęs tarė Vykintas -- tu būk šaukliu o aš tavo nuolankiausias tarnas ir ištiesė ranką, kurią Mindaugas draugiškai ir nuoširdžiai kratė.

Visų akys nušvito džiaugsmu.

Mirga pakilusi iš savo vietos priėjo prie Vykinto.

-- Aš žinojau, dėde, kad tu taip padarysi...

-- Taip. Tavo žiburiojančios akys apžolėjo mane ir pasidaviau be kovos...

-- Garbei! -- tarė Mirga.

...

Praslinko keli mėnesiai. Rūduo aplaužęs medžius, subjaurojęs kelius, permerkęs stogus, pagaliau buvo sukaustytas žiemos.

Visus pašalius, visas balas ji suėmė savo ledinėm žnyplėm. Sriaunos vanduo priešinos ir smulkutį išg dar pajėgė nustumti į kraštus. Tačiau buvo šaltas -- ledinis. Žuvis jieškodamos šiltesnės srovės nėrė gyliau.

Žiema. Ji, tarytum sena kaliausė, keksojo visko vyduro ir kvatojo rudenį sutramdžiusi. Labai retomis dienomis bekyščiojo saulė. O jei ir užklydavo; tai tik siaurūčiu ruoželiu tepažvelgdavo žemėn. Mėnuo pa blyškęs sukinėjosi tarp žvaigždžių vis keisdamas savo pavidalą. Porino senieji, kad jam dabar jau metas išsirinkti pačią gražiausiąją žvaigždę. Tos gi, žiemos speigams užstojus,

IX ir X amžiaus baltų pilaite

atrodė žavios ir viliojančios.

Žiema nugulė ir ant Vorūtos. Pašalius pripustė, pridrebė, visas skyles užkamšė ir rudens vėjo supustus lapus paslėpė.

Karališka žiema!

Vorūtoj darbas degte degė. Valdovas įsakė pasiruošti bet kuriai valandai, nes pavojus buvo didelis. Pats per dienas sėdėjo su Vyčiu prie stalo, žiūrino kažkokius lapus, ginčijosi... Labai dažnai su jais iki vidurnakčio sėdėjo ir Mirga. Kunigaikštienė taip pat leidosi

į vyrų kalbą, aiškino, o tie išsizioję klausėsi ir kraipė galvą jos išmintimi gėrėdamiesi. Buvo sprendžiami du klausimai: Taika su Voluine ir kova su kalavijuočiais, kurie, kaip parnešė Mindaugo žvalgai, pavasarį ruošiasi Lietuva pulti. Mindaugo pasamonėje buvo jungtinė jėga -- viena Lietuva ir vienas vyriausias Valdovas. Tačiau dabar jis to aiškiai nesakė, nors Mirgos patarimai ir sukosi apie tai. Daugiausia ginčų kėlė vado klausimas. Vytis užsispyręs reikalavo, kad tai būtų pats Mindaugas. Mirga siūlė Vykintą, stiprų ir narsų vyrą, o taip pat turintį ir garbę ir vardą visuose žemaičiuose. Mindaugas gi buvo nuomonės, kad reikia mūšio lauką padalyti į tris dalis ir kiekvienai sričiai sutarti po karvedį. Vytis niekaip negalėjo suprasti, kodėl Mindaugas norėjo likti nuošalei ir pavesti vadovavimą kitam. Tame jis įžiūrėjo gėda Vorūtai. Mindaugas kietai laikėsi savo nuomonės ir rėmė Vykinto asmenį, kaip vieną iš trijų.

-- Žemaičiams geresnio nei su žibūriu nešuras.

Apie kitus du jis tylėjo ir nieko nesakė. Jis svarstė: Vykintas turi būti vyriausias, o jo talkoj turės dėtis: Kinibutas, Volibutas, Budvietis, Vyžeikis, Vislis, Kiteinis, Pleškis ir kiti smulkūs kunigaikščiai, pilaičių valdonai. Vyčiu, nors dabar dar nesakė, norėjo pavesti Vorūtos vyrus, prie jo prijungiant savo brolių Daugsprungą ir Daumantą. Deltuvos vyrams geriausiai tiko Jotkus su padėjėjais: Pukeikiu, Bikšiu ir Lygeikiu. Daujotas turėjo būti užpakalyje visų ir citi pagelbon ten kur labiausiai reikės. Žemaičių Gedvilai jis norėjo palikti namus saugoti iš rytų, nes ką gali žinoti, kad ir po taikos Voluinei ir jos valdovams gali atsirasti noras užpulti ir smeigti jietim į nugarą. Jam dar parankėn reikėtų priskirti Sprudeikį ir Vismuntą.

Sau Mindaugas vietos neskyrė, nes jo sprendimu jis jungs visus, o kas tos jungties nenorės bus nušluotas, kaip sudžiūvęs lapas.

Ir taip ištisas dienas išsėdėdavo besitardami ir belaukdami visos Lietuvos kunigaikščių sujokant Vorūton.

Artėjant sutartai dienai Mindaugas ėmė nerimauti. Jaudintis ir pykti. Kliuvo jam kiekvienas daiktas, net Mirga, kuri atrodė jam niekad nenusibos. Kiek (Nukelta į 9 psl.)

UNIVERSAL PACKAGES, Inc.

189 SECOND AVENUE (netoli 12 St.) NEW YORK CITY
Telefonas: AL 4-1193
Firma, kuri henori praturtėli iš neturtingų žmonių

Sjunciame siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą. Garantuojame maisto produktų, vaistų ir kitų daiktų skubų ir korektingą persiuntimą.

Žemomis kainomis. Mūsų apmokant čia.

Gavėjo pakvitavimą jums persiunčiame. Siuntiniai oro paštu pristatomi laike 10 dienų.

Jei jūs gyvenate toli, jūs galite siuntinius adresuoti mums su reikiama informacija. Mes sutaupinsime jūsų laiką ir lešas. Savo siuntiniams jūs galite pirkti mūsų krautuvių drabužius, avalynę, vaistus ir kitas prekes.

Be įprastos apdraudos, jūsų siuntiniai bus apdrausti nuo vagystės ir gaisro.

Istaiga atidaryta nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Sekmadieniais susitarus.

Siuntiniai neatidėliojant kas savaitę išsiunčiami su Parcel to Russia, Inc. leidimu.

J. SMUGLEVICIUS

SUBACIAUS VARTAI VILNIUJE

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

Jau 15 metų

LIETUVIŠKAS ŽODIS IR DAINA
SKAMBA LIETUVOS ATSIDINIŲ
BANGOMIS DIDŽIOJO NEWYORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS PRIMINDAMI MŪSŲ
KOVANČIA TĖVYNĘ

ŠEŠTADIENIAIS val. pp.
stotis WCVB 1330 KIL. IR

DIREKTORIUS 97.9 MEG. (FM)

STUKAS

1264 White St. Hillside, N.J.

Waverly 6-3325

Į VORUTOS PILĮ RENKASI VADAI

(Atkelta iš 8 psl.)

viena ji užjaučiantį jis piktai siuntinėjo kaž kur į pragarus. Jis juto pats šį susierzinimą ir bandė ramintis, bet niekas negelbėjo. Naktimis ji kamavo sunkūs sapnai. Mirga ėmė nuogastauti pajutusi staigų vyro atšalimą. O jai dabar taip reikėjo jo meilės ir švelnumo. Po jos krūtine kaskart labiau ir labiau kalėsi mažytis daigelis. Ji kentėjo tyloomis – nepriekaištaudama, nes žinojo, kad ateina didelės dienos... Vientelė paguoda jai ir buvo tas mažytis daigelis, kuris drauge su pavasario žibute ir vyturėlio giesme pabus šiam pasauliui.

Koks tai trapus žiedas, tai lyg plonyčiai peteliškės sparneliai – prisiliesi ir subyrės į smulkias dulkeles. Ir džiugu buvo Mirgai just, kad tas žiedelis jau yra su ja, kad jis mažu žemenėliu atėjęs stiprės ir žydės. Kai jo taurelė sutviks aiškia spalva jis tars tokį saldų paguodos žodį – mamyte. O ji, jo mamytė, bus su juo ir niūniuos jam kanklėmis pritardama lopsinė, o vėliau seks pasakas apie girios žvėris ir paukščius, apie juodberį žirgą, didvyrius ir jų žygius. Mokys ji nusilenkti šventajai ugnelei, ažuolynui šventam, mokys gerbti artimą, mylėti žmones ir just, kaip ge-

ra kaip ir pats esi mylimas. Kai jis ateis gal pasibaigs Vorutos, o drauge visos Lietuvos vargai... Bus tada gera gera... bus pavasaris...

Mirga įžiebusi mažyti žibūrį Mindaugo lauke. Vos jam praverus duris ji puolė jam ant kaklo ir ėmė glaustis prie jo plačios krūtines.

-- Kas tau, Mirga? – paklausė – tu drebi? Žiūrėk, – tarė jis pakėlęs jos galvą, – tavo akys ašarotos. Kas tau?

-- Aš nei pati nežinau, Mindaugai, bet man kaž kaip baisu darosi. Girdėjau, kad ne visi tave rems, o kiti net piktinasi ir ruošia tau pažeminimą, o gal net ir bausmę.

-- Man bausmė?! Mano namuose! Vorutoj? – juokinga tu... Kas jie tokie?

-- Daugsprungas ir kiti jo įkalbėti...

-- Šitaip... Mindaugas susirūpino. Bet greit pagyveno ir tarė:

-- Būk rami mano saule. Visus pavojus pasiryžęs pasitikti. Pavojų daug, bet pasitikėk manim – pajėgsiu juos visus pažaboti. Aš neinu klastos keliu. Aš išėjau ant lygiojo kelio. Man nebaisūs grūdojimai nei piktųjų pavydas. Mano kelias – garbės kelias. Amžinos garbės! Nėra dar tokio, kuris pastotų man kelią. Aš siekiu šventų tikslų. Nusibodo pastundelio gyvenimas. Kas nesupras, būsiu tiems kietas, kaip titnagas... Gulki ir miegok. Mano kumštis kietas ir mano kardas dar neatšipęs. Tikėk: ir tave ir save dar nuo visokių pavojų apgint pajėgsiu, o paskui... paskui... lauksime to, kuris mūsų džiaugsmui žadėtas. Tad nekartink bereikalo sau tų laimės dienų, Mirga. Aš prašau. Vistiek tau karalienės vainiką ant galvos uždėsiu. Švelniai pabučiavo ir išėjo. Mirga liko viena.

Mindaugas nuskubejo į savo menę, kur jo laukė Vizos su vyru iš Daugsprungo pilies.

DĖMESIO! TIK KĄ ATSPAUDINTOS KNYGOS!

- P. Galaunės ..... LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS.....\$8.50
  - Dr. V. Sruogienės ..... LIETUVOS ISTORIJA.....\$12.00
  - S. Raštikio ..... KOVOSE DĖL LIETUVOS.....\$7.00
  - A. Birtono ..... VARDAN TEISYBĖS.....\$1.00
  - N. Butkienės ..... DVYNUKĖS - Vaikams Apsakos \$1.00
- Anksčiau spausdinti leidiniai
- A. Merkelis ... J. TUMAS VAIŽGANTAS (Monografija)...\$6.00
  - V. Mikolaitis Putinas .....ALTORIŲ ŠEŠFLY.....\$6.00
  - V. Varnienės ..... DIDŽIOJI VIRĖJA.....\$6.00
  - J. Georg ..... MOTERYSTĖ.....\$3.00
- (Gimimų reguliavimas, išėjimas iš moterystės sunkenybių)

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto ...RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 TOMAI...\$21.00
Perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatyti kiek egz. spausdinti. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite. Paskubėkite su užsakymais.

Lietuviškos plokštelės: Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanausko ir kitų dainininkų (dainuotos).

Didelis pasirinkimas: šveicariškų laikrodžių, foto radio aparatų, rašomų siuvamų mašinų, vaikams vežimėlių, dvigubų sportinių ir nespportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovaną. Prekės siunčiamos į visas pasaulio šalis. Reikalaukite informacijų ir katalogų.

J. KARVELIS

3322 S. Halsted Street, Chicago, Illinois Tel. Yards 7-0677

ATKARPA: Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių skaičių:

Vardas _____

Adresas _____

Parašas _____

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

EKSPRESU --- SIUNTINIAI APDRAUSTI

Maisto produktai. Nauji ir vartoti daiktai, Medžiagos - audeklai, avalynė ir vaistai. Pigios kainos. Mūsų apmokami čia. Veikia jau 10 metų.

We ship on the License of Globe Travel Service

SYLVAN TRADING CO.

200 Second Avenue, New York 3, N. Y.

(Tarp 12 ir 13 Sts.)

Telefonas: GRamercy 7-5681

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. v. Šešt. nuo 9 iki 4:

JUOZAS GRABAU

Licensed
REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

STagg 2-7524

Persiuntimų siuntinių į visus Europos kraštus

UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

305 Market Street (arti P.R.R. Stoties) Newark, N. J.

Telefonai: MITchell 3-4067 - MARket 3-2277

Skubiai pasiunčiame maisto produktus, audeklus, naujus ir vilkėtus drabužius, vaistus ir kt. Siuntėjas gaus gavėjo parašu patvirtintą pakvitavimą. Siuntiniai pilnai apdraudžiami. Oro paštu pasieks gavėją per 7-10 dienų. Visi persiuntimo mokesčiai ir miltas apmokami čia. Siuntinius galite prisijusti paštu. Istaiga atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 v.v. Šešt. iki 4 v. Atsinešę ar atsuntę šį skelbimą sutaupinsite \$2.00.

Daugumas mūsų lietuvių studentų esame susiorganizavę į studentiškus sambūrius. Bet retai tenka pažvelgti į tas organizacijas kritiškai ir objektyviai. Pirmučiausia mūsų dėmesys stabteli ties studentijos veidu, kuris yra surrealistiniai dvejo-

pas. Studento atvaizdas savo ir visuomenės vaizduotėje yra kitoks negu tikroviškas. Nupieštas portretas yra nepataisomai sentimentalus bei idealistinis. Lietuvių studentas – pavyzdingas mokinys svetimoje mokykloje. Jis ruošiasi Lietuvos atstatymui, o dabar atlieka svarbią reprezentacinę rolę išeivijoje.

Iš tokio vaizdo tenka nusišypsoti, tartum, iš akį režiančios reklamos, ilgai užsilikusios po parengimo, nes tautinių įkvėpimų frontas emigracijoje yra nepataisomai pralaužtas. O pasenusi reklama paliko todėl, kad niekad nebesirūpino ją nuimti.

Tikrasis studento atvaizdas dar nėra nupieštas. Priežastis glūdi tame, kad nėra kas piešti. Kodėl taip yra?

Lietuvio studento pagrindinis bruožas yra jo specializacija. Jis rengiasi techniko darbui, nes technikų paklausa didelė. Pragyvenimo įieškojimas verčia studentą paklusti bendroms tendencijoms. Studijų pasirinkimą daugiau apsprendžia ne pašaukimas ir sugebėjimai, bet darbo paklausos skelbimai. Mes skiriamės nuo amerikiečių ir svetimsalių neemigrantų studentų, tuo, kad tiesioginiai nesirengiam savam kraštui dirbti. Neturėdami savojo krašto, kurio savitą viešą gyvenimą galėtume kurti ir planuoti, ruošiamės būti pažangūs technikai svetimųjų pramonėje. Bet siaura specializacija negali sukurti pasauležvalgos, kuri pasitarnautų mūsų amžiui. Reikia apimti visą gyvenimą ir visą mokslą – Europą, Aziją, Ame-

KOKIAIS PAGRINDAIS TURĖTŲ VEIKTI STUDENTŲ SAMBŪRIAI?

Studentų organizacijos, jei nėra išblukusios ir pasenusios, tai yra radiklios ir savęs nesusiradusios

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

riką, fiziką, biologiją ir psichologiją. Uždavinys yra tartum antžmogiškas. Bet, einant tomis kryptimis, būtų galima surasti dalį atsakų. Kadangi mūsų jėgos yra nukreiptos į kitus laukus, mes neperžiūrime savo senų įsitikinimų, kurie dažnai nebeatinka mums. Mes galime būti puikūs profesionalai ir mokslininkai, bet nepaprastai atsilikę pasauležvalgoje. Galime iš viso nesuprasti ir nepasitebėti subtilesnių žmogaus dvasios būsenų.

Antru svarbiu bruožu išskirčiau gyvą socialinį momentą, kuris dominuoja studento laisvalaikį. Bet šis socialinis momentas yra atremtas daugiau į biologinius norus negu į kultūrą.

Nežiūrint viso lietuviško nuosirdumo, pats malonumas apsprendžia studento socialinį elgesį. Kiek sykių teko girdėti kolegas išmėtinėjant studentams, kad jos draugauja su amerikiečiais, o vėliau juos pačius matyti šokiuose su svetimtautomis. Jei tektų tokį socialumą suklasifikuoti, tektų patalpinti jį į primityvaus socialumo kategoriją. Primityvizmas glūdi neologizme. Subjektyvizmas yra mastelis, kuriuo matuojamas socialinis gyvenimas.

Iškeltosios dvi studento sąvokos, specializacija ir subjektyvizmas, randamos ne tik lietuvių, bet ir kitose tautose. Šių laikų mada yra ekonominis

pažangumas. Dėl mažos kultūrinės perspektyvos ekonominis pažangumas nepasidaro viena iš idėjų, bet tampa pačiu gyvenimo tikslu.

Iš šios pastabos sunku suprasti, kaip lietuviai studentai susiorganizavo į sambūrius. Bet, giliau pažvelgus į studentiškas organizacijas, pasirodys, kad jos nėra stipriai pagrįstos ir kad jos yra iššauktos visos eilės atsiktinumo, o ne sąmoningų apsisprendimų.

Mūsų emigracinės sąlygos, kurios mus sujungė, yra atsiktinumas. Draugystės ir simpatijos irgi tebuvo atsiktinumo išdava. O pati veikla organizacijoje, man dažnai rodo irgi neperšokanti atsiktinumo ribų. Sprendžiamieji klausimai būna šabloniškos vertės. Kitais žodžiais, jie neturi jokios žmogiškos vertės. Gal tai dėl to kad neturint gilesnių pagrindų, mūsų organizacijos apvaldo paviršutiniškas socialinis momentas. Vieni meistriškai rodo jėgą, o kiti tobulai įieško malonumų. Ir taip taško ir suka subjektyvizmas organizacijas po šalis. Ir jas ardo iš pamatų.

Organizacija, kad būtų prasminga, turi išieškoti šį tą apie save ir pasaulį. Bepormėse organizacijose mums nėra reikalo

perdaug angažuotis. Kažkas sakė, kad mūsų studentiškos organizacijos, jei nėra išblukusios ir pasenusios, tai yra radiklios ir savęs nesusiradusios. Šiame skepticizme yra daug tiesos.

Žmonija nuo civilizacijos pradžios susidūrė su dviejų rūšių problemomis. Pirmutinė buvo kova prieš gamtą, pasidarbimas naudingų įrankių, prisijaukinimas laukinių gyvulių. Antra problema nėra taip aiški. Tai yra klausimas, kaip geriausiai paskirstyti gamtos dovanas. Čia yra sprendžiamas žmogaus gyvenimo tikslų klausimas, pačiam žmogui yra nustatoma vertė.

Iš vienos pusės stovi visuotiniai klausimai, kaip demokratija prieš diktatūrą, internacionalizmas prieš tautiškumą, o iš kitos pusės grynai lietuviški klausimai, kaip tautos tradicija ir nauji vejai, lietuviškos šeimos ir mišrios. Šie klausimai turi būti rimtai paliesti, jei juose norima nors kiek susiorientuoti.

Domejimas šiais klausimais reikalauja, kad žmogus nepasimestų vien tik ekonominiame pažangume (pilname pilve ir aprėde), bet domėtųsi menu, pasaulio mokslu supratimu ir

filosofija. Tikrai objektyvumas, kuris veda į sąmoninius veiksmus, gali padaryti organizaciją žmogiškai vertinga paskiro individo ir bendrų tikslų atžvilgiu. Yra ir gilesnis pagrindas teoretinių klausimų svarstymui.

Pasauležiūra, kuri atsiranda iš objektyvumo, yra tartum oazė dykumose tarp mokslų ir tikėjimo. Kaip tikėjimas, ji svarsto klausimus, į kuriuos nėra vieningų atsakymų, bet kaip mokslas ji kreipiasi į protą.

Pasukimas į antros rūšies problemas būtų lyg antra aušra organizuotoje studentijoje. Su naujais vejais atsirastų akademinis forumas, kuris neegzistuos bendrybėmis ir banalybėmis, bet nuoširdžia kūryba ir logika. Bet kaip tai atsiekti?

Yra būtina pradėti akciją šiomis kryptimis. Svarbiausia yra turėti pasiryžimą. Kiekvienas surengtas pasilinksminimas vietoje gerai paruoštos paskaitos yra 1:0 studentiško organizacijų nenaudai. O jei visi parengimai bus pasilinksminimai, tuomet jau visiškai pralaimėjimas. Nemažiau svarbūs yra konkretūs darbai. Bet pirma reikia jau šį tą žinoti apie pasauležvalgas prieš pradėdant filosofuoti. Šiais reikalais turi pasirūpinti pats individas, nes organizacija tam neturi nei būdų, nei laiko. Studentiška organizacija, kuri tampa liaudies universitetu, vėl nukrypsta į šalutinius reikalus ir neatlieka savo paskirties, t.y. pastebimo individų brandinimo. Studentiškam forumui parengti darbai turi būti išsamūs, originalūs, pagrįsti. Tematika turi būti bendro žmogiško pobūdžio, kaip nors susieta su studentiškomis ir lietuviškomis problemomis.

Žmogiškai riboti savo specializacija ir subjektyvizmu, atsinešėme šiuos nevisuomeninius trūkumus į visuomeninį gyvenimą. Mūsų uždavinys turėtų būti iš šių trūkumų iškilti.

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

-Į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 7 - 8 savaitių bėgyje. Siuntiniai siunčiami oro paštu pristatomi 7 - 10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muttu.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Slūskite siuntinius giminėms.

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p.

Netoli Pensylvanijos stoties Newark.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET STREET, NEWARK, N. J. MITCHELL 2-2452

Siuntiniai siunčiami Parcels to Russia, Inc. leidimu

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET   BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Telefonas: EVergreen 8-9794

BENEDICT J. SCHEGAUS

Real Estate & Insurance

OFISAS NAUJOJE VIETOJE:

152-08 84th DRIVE   JAMAICA 32, N. Y.
Telefonas: AX 7-0990

ALLIANCE CRYSTAL

Kazys ir Alvina Bulvidai   **COCKTAIL BAR**

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gerimai. Vakarais muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.
Telefonas GRamercy 7-9765

HELEN POVILANSKIENĖ

BARAS ** RESTORANAS

SALE ŠEIMYNIŲ PRAMOGOMS

158 GRAND STREET   BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street   Philadelphia, Pa.
Telefonas PO 5-9785

Lietuviška Radijo Programa

AMSTERDAM, NEW YORK

WCSS 1490 klc.

Sekmadieniais 7 - 8 v. v.

J. OLŠAUSKAS

Programos Vedėjas

L. HARTVIGAS

Reikalų Ved. ir Pranešėjas

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE CAFE

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

J. MARKIEWICZ

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktoriatas

15 TRUMBULL STREET
New Haven, Conn.

Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
New Britain, Conn
Telefonas: 9-1181

LIETUVIAI ADVOKATAI

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights 73, N. Y.
Newton 9-6620

KESTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

ANTHONY J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA

Gėles pristatome (bet kurią pasaulio vietą).

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Telefonas: Virginia 9-3112

KUR APDRAUSTI NAMUS, BALDUS, AUTOMOBILIUS
IR KITAS VERTYBES?
Visuomet greitą ir gerą patarnavimą bei patarimą gausite pas

JONĄ JUODI

664 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN 8, N. Y.

Kreiptis: darbo dienomis nuo 5 val. po piet iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 5 val. vakaro.
Telefonas: AP 7-9454

Paulius Gaubys

FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai (vaikūs subuvimai, kopijos ir t.t.
Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos,
taipgi allejiniai portretai.

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne
ir Amerikoje) darbą jums padarys greitai, gerai ir pigiai.

85-27 88th STREET WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 6-2164

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži
nes jie atgabenami lėktuvais.

Gdytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač
sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Petro Lissausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažny-
čią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. ga-
mybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš
farmos atvežtų kiaušinių.

Petro Lissausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISIAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087

LIETUVIAI SMUKININKAI

susipažinkite su
Lietuvio gamybos smulkais
GARBĖS DIPLOMĄ
Laimėjusiais 1926 metais
Pasaulinėje Parodoje
Philadelphia, Pa.

Kainos nuo \$150 iki \$500

JULIUS SVITRA
SMUKIŲ DIRBĖJAS
1534 First Avenue
SAN DIEGO 1, CALIF.

ANTON APPEL

Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti
pirmos rūšies maisto dalykai:

JERSEY PORK

428 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: STagg 2-3108

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-3544

**DRAUDIMO REIKALAI, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOSIMUI,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMUI, KREIPTIS I**

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER • CONSULTANT • NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:

gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznų ir t.t.
GERAS PATARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.

238 LEONARD STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-8247

**GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS**

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS, Savininkas

Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.

Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.

80-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.

Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas: EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalu Vedejas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 Marcy Avenue Brooklyn, N. Y.

(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

Telefonas: EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue Linden, New Jersey

Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 Metropolitan Avenue Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: STagg 2-4409

Estate of A.J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT NOTARY PUBLIC

54-41 72nd Street Maspeth, L. I., N. Y.

Telefonas: NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

New Yorkas ir Apylinkė

Inž. P. J. Žiūrys buvo atskridęs iš Clevelando aplankyti savo sergancios sesers Bostone.

Jonas Bičiūnas, vienybietis, su dukteria ir žentu buvo nuvykęs į San Francisco aplankyti sūnaus dr. Bičiūno. Išvykę automobilu, jie padarė apie 10,000 mylių kelionę po Ameriką.

Petras Varkala, ekonomistas, Londono lietuvių veikėjas, prekybos reikalais atvyko į Ameriką.

Inž. J. Duncia su šeima atvyko iš Detroito į New Yorką, komandiruotas tarnybos reikalais.

Romas Penikas, skautų ir jaunimo aktyvus veikėjas, rugsėjo 26 d. išvyksta karinės priešinės atlikti.

St. Mackevičius, prancūzų oro susisiekimo linijos Air France tarnautojas New Yorke, išskrido į Ispaniją atostogų. Žadėjo lankytis Prancūzijoje ir Anglijoje.

Jokubas Stukas praneša, kad pradėdant šiuo šeštadieniu, rugsėjo 22 d., jo radijo programa iš WEVD stoties bus perduodama nuo 1 iki 2 v. p.p.

Dr. Jurgis Budzelka grįžo iš Meksikos ir pradėjo dirbti Columbia universitete.

Vytautas Alantas, rašytojas, su žmona ir sūnum lankėsi New Yorke ir ta proga buvo užėję į Vienybės įstaigą. Alantaj buvo Broniaus ir Ligijos Bieliukų svečiai.

Jonas Jankus prašomas užėiti į Vienybės redakciją ir atsiimti jam atsiųstą iš Lietuvos laišką.

T. Žilūraičiui, kunigui ir rašytojui, išvykstančiam į Michigan valstybę išleistuvės šį sekmadienį, rugsėjo 23 d. 5 v. Šv. Jurgio D-jos saleje, Newark. Bilietų dar galima gauti pas J. Kralikauską ir V. Dilį.

Aleksandra Merker, dailininkė, iš Italijos mums rašo, kad ji buvo nuvykusi aplankyti Roterdamo ir Amsterdamo muziejus, taip pat Rembrandto 350 sukakties paveikslų parodas.

J. Vilgalys grįžo iš atostogų, kurias praleido Kanadoje.

MIRĖ

Terese Navickienė, 70 m. amžiaus, gyvenusi 884 Hart St., Brooklyne, mirė rugsėjo 10 d. Palaidota rugsėjo 13 d. iš Apreiškimo par. bažnyčios į šv. Kazimiero kapus. Liko trys dukterys (viena Lietuvoje), trys žentai ir du anūkai.

Lietuviai veikėjai su aukštaisiais politikais New Yorke: Iš kairės į dešinę: Marija Varnienė, Adlai Stevenson, senatorius Lehman, tėvas Barnabas I. Mikalauskas ir arch. Antanas Varnas.

FIRMA, KURI STENGIASI TARNAUTI PABALTIEČIAMS

Kiekvienas pastebėjo ryškų Baltic Express Co., 200 W. 72 St., New York 23, N. Y. skelbimą. Šios firmos tikslas padėti pabaltiečiams persiųsti siuntinius į Pabaltiją ir kitus Europos kraštus. Firma ilgį laiką dirbo latviams, nes ir pats firmos savininkas tygielis Norman Lyons. Ši firma gerai pažįstama latvių tarpe visoje Amerikoje. Daugelis latvių šią firmą rekomenduoja ir lietuviams.

Baltic Express Co., pradžioje veikdama vien latvių tarpe, gerai suprato, kad tik sąžiningas, stropus ir korektiškas patarnavimas gali įgyti pilną pasitikėjimą.

Mat, pačios firmos ir jos savininko principas ne žadėti, bet tesėti. Pats savininkas prižiūri visų siuntinių išsiuntimą, taip kad ir paštu atsiųsti siuntiniai tinkamai sutvarkomi ir persiunčiami į paskyrimo vietą.

Įsigijęs pilną pasitikėjimą latvių tarpe, Baltic Express Co. firmos savininkas Norman Lyons pradėjo biznį plėsti ir lietuvių tarpe. Ir čia jis stengiasi tik geru patarnavimu įsigyti pasitikėjimą, patarnauti lietuviams ir tuo būdu išplėsti savo biznį.

PAMALDOS LIETUVIŲ EVANGELIKŲ BAŽNYČIOJE

Liet. evan. pamaldos įvyks rugsėjo 23 d. 3 val. p. p. Šv. Jono bažnyčioje, 197 Maujer St., Brooklyne. Po pamaldų, bus bendra kavutė. Visi kviečiami dalyvauti pamaldose ir kavutėje.

Parapijos Valdyba ir Kunigas

PARDUODAMA

2 šeimų mūrinis namas, gerai įrengtas, aliejaus šildymas Williamsburge, kaina \$8,000.
2 šeimų mūrinis namas Highland Park vietoje, aliejaus šildymas, 2 garažai, - \$23,500.
3 šeimų namas, karštas vanduo, dideli butai, Williamsburge, kaina \$5,700.

Kreiptis: J. Grabau, 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. STagg 2-7524

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Šį sekmadienį, rugsėjo 23 d., New Farmers Oval aikštėje įvyksta pirmosios pirmyčių rungtynės su New Yorko vengrais. Pradžią 3 v. p.p. Prieš tai susitinka antrosios vienuolikinės. Praėjusį sekmadienį mūsiškiai įveikė Elizabetho Sporto Klubą 5:4.

REIKALINGA MOTERIS, pagyvenusi, lengvlems namų ruošos darbams ir kūdikio priežiūrai lietuvių šeimoje. Geras atlyginimas, malstas ir kambarys. Skambinti Virginia 8-4388.

Paleškau Klaudės Bulekinaitės Vilutienės ir Luiseš Senutienės Krilovaitės ar apie jas žinančią. Turiu žinių apie gimnazičius likusius Lietuvoje. Prašau atsilipti. Mrs. Wm. Wold, 425 68th Street, Brooklyn 20, N. Y.

MIELAM KOLEGAI LIUDUI MIKALONIUI
JO TĖVELIUI MIRUS
GILIA UŽUOJAUTA REIŠKIA.

New Yorko Lietuvių Studentų Santara

Melchijoro Putelės nuotyčiai

